

Gemeente
Geertruidenberg

Begroting 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	8
1.1 Bestaand beleid begroting 2021	9
1.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	14
1.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	15
1.4 Risico's	19
Programma 2 Economie, Recreatie & Toerisme	20
2.1 Bestaand beleid begroting 2021	21
2.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	22
2.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	23
2.4 Risico's	24
Programma 3 Sportvoorzieningen	25
3.1 Bestaand beleid begroting 2021	26
3.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	26
3.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	27
3.4 Risico's	28
Programma 4 Onderwijs	29
4.1 Bestaand beleid begroting 2021	30
4.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	30
4.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	31
4.4 Risico's	32
Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen	33
5.1 Bestaand beleid begroting 2021	34
5.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	35
5.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	36
5.4 Risico's	40
Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	43
6.1 Bestaand beleid begroting 2021	44
6.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	44
6.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	45
6.4 Risico's	46
Programma 7 Dienstverlening en Bedrijfsvoering	47
7.1 Bestaand beleid begroting 2021	48
7.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021	49
7.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024	50
7.4 Risico's	51
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	53
Overzicht Overhead	57

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2021 en de begroting 2022 t/m 2024 aan. Wij realiseren ons daarbij zeer dat de toekomst meer dan in andere jaren ongewis is. Niemand kan exact inschatten wat de effecten van de crisis als gevolg van de Coronapandemie op termijn zullen zijn op onze maatschappij, onze economie en onze financiële middelen.

Gemeenten hadden echter al voor de Coronacrisis moeite financieel het hoofd boven water te houden. Maar liefst 60% van hen had een (flink) tekort over 2019 en onze gemeente vormde daarop helaas geen uitzondering. Sterker nog: ook 2020 laat vooralsnog wederom een flinke disbalans zien tussen uitgaven en inkomsten. Over de oorzaken daarvan valt het volgende te zeggen:

- WMO: De overkomst van mensen vanuit de jeugdzorg, de afbouw van het aantal bedden in de Geestelijke Gezondheidszorg en het gegeven dat mensen met een beperking langer thuis (moeten) blijven wonen zorgen voor meer vraag naar voorzieningen vanuit de WMO. Daarnaast neemt de complexiteit van de hulpvraag toe. Ook is er sprake van een toenemende vraag, omdat door het inkomensafhankelijke abonnementstarief steeds meer mensen een beroep op de WMO doen. De middelen die de gemeenten daarvoor van het Rijk krijgen schieten schromelijk tekort.
- Tot de opgaven van deze begroting behoorde een structurele verhoging van de uitgaven met ruim € 800.000.
- Jeugdzorg: Inwoners weten de jeugdzorg steeds beter te vinden en doen daar steeds vaker een beroep op. Ook middelen die de gemeenten van het Rijk krijgen zijn verre van voldoende om aan de vraag naar jeugdzorg te voldoen.

- Tot de opgave van deze begroting behoorde een structurele verhoging van de uitgaven met ruim € 900.000.
- Accres: De gemeenten krijgen er steeds nieuwe taken bij en er worden ook steeds hogere eisen gesteld aan de bestaande, zonder daarvoor extra geld te krijgen. Wel heeft het kabinet de afhankelijkheid van de algemene uitkering aan de gemeenten van de realisatie van de voorgenomen rijksinvesteringen, tijdelijk geparkeerd.
- Opschalingskorting: Gemeenten worden elk jaar olopend gekort op de algemene uitkering. Voor 2020 en 2021 is de groei van deze opschalingskorting geparkeerd, al is de verwachting dat dit later ingehaald moet worden.
- Vanwege bovengenoemde oorzaken wordt het steeds moeilijker (incidentele) tegenvallers binnen de begroting op te lossen. Daardoor moeten de reserves aangesproken worden, waardoor die slinken.

Op de laatste algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), op 25 september 2020, uitten de gemeenten hun ongenoegen over het tekort aan financiële middelen dat ze voor de hun opgedragen taken van het Rijk krijgen dan ook luid en duidelijk.

De opgave waarvoor de gemeente Geertruidenberg stond om de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 sluitend te krijgen, mag uit de onderstaande tabel blijken. Deze geeft op hoofdlijnen tevens aan welke oplossingsrichtingen het college aan uw raad voorstelt.

Meerjarenramingen begroting 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Stand na tussenrapportage 2020-2	€ 655.000	€ 222.000	€ 376.000	€ 220.000
Afwijkingen na tussenrapportage 2020-2	€ 2.425.000	€ 2.418.000	€ 2.202.000	€ 2.074.000
Wijzigingen van administratieve aard	€ -30.000	€ -261.000	€ -212.000	€ -191.000
Totale opgave	€ 3.050.000	€ 2.379.000	€ 2.366.000	€ 2.103.000
Solvabiliteitsverbetering	€ -	€ 300.000	€ 600.000	€ 900.000
Totale opgave na solvabiliteitsverbetering	€ 3.050.000	€ 2.679.000	€ 2.966.000	€ 3.003.000
Effecten septembercirculaire 2020	€ -946.000	€ -451.000	€ -735.000	€ -824.000
Verhoging inkomsten	€ -697.000	€ -774.000	€ -735.000	€ -669.000
Ombuigingen	€ -1.447.000	€ -1.620.000	€ -1.625.000	€ -1.635.000
Totaal oplossingen	€ -3.090.000	€ -2.845.000	€ -3.095.000	€ -3.128.000
Saldo (overschot)	€ -40.000	€ -166.000	€ -129.000	€ -125.000

(In deze tabel zijn de negatieve bedragen voordelig)

Het totaal aan ombuigingen maakt het mogelijk om voor de jaren 2022 t/m 2024 te sparen, zodat onze reservepositie – en daarmee onze solvabiliteit – versterkt wordt. Voorts hebben wij om redenen van behoedzaamheid een deel van de algemene uitkering geparkeerd om in de toekomst de verwachte negatieve gevolgen van de herijking van het gemeentefonds op te kunnen vangen.

Waar de kosten voor de jeugdzorg en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) jaarlijks fors groeien, ligt het voor de hand die groei in te tomen. Bij de kadernota hebben wij uw raad onze denkrichtingen gepresenteerd om die kosten te beheersen. Wat wij de komende jaren op de zorg denken te kunnen besparen leggen wij u verderop in deze begroting voor. Wij menen dat wij dan nog steeds goede zorg kunnen blijven verlenen.

Voorts denken wij de ambities van het duurzaamheidsprogramma ook te kunnen behalen met minder geld. Zeker nu we bij de laatste jaarrekening eenmalige middelen van het rijk voor klimaat apart hebben gezet. Het komende jaar zal veel aandacht naar de warmtetransitie uitgaan. Onze overige ombuigingsvoorstellen vindt u eveneens verderop in deze begroting. Waar wij ombuigen betekent dat overigens niet dat wij onze ambities definitief loslaten. Wij temporiseren ze veeleer en we wachten op betere tijden.

Met een opgave van deze omvang is het lastig om aan verhoging van de OZB te ontkomen. Daarom wordt een extra verhoging van de OZB van 5% voorgesteld. Doordat de voorziening riolering echter een aanzienlijke verlaging van het rioolrecht toelaat, blijft voor de burgers de lastendruk ongeveer gelijk. Dat ligt anders voor de bedrijven, omdat we de gevolgen van de afwaardering van een groot bedrijfsobject hebben moeten herverdelen.

De begroting is structureel sluitend voor de periode 2021-2024

Het saldo van de Primitieve begroting is te verdelen in:	2021	2022	2023	2024
Structureel	563.000 V	152.000 V	102.000 V	98.000 V
Incidenteel	523.000 N	14.000 V	27.000 V	27.000 V
	40.000 V	166.000 V	129.000 V	125.000 V

Wij streven er naar om binnen de financiële mogelijkheden de incidentele lasten te dekken door structurele baten. In de begroting 2021 - 2024 zijn geen nieuwe incidentele lasten opgenomen die met een onttrekking uit de Vrije Algemene Reserve gedekt moeten worden. Resteren alleen de mutaties uit de besluitvorming van eerdere begrotingsjaren.

Incidentele lasten met dekking uit vrije algemene reserve	2021	2022	2023	2024
Begroting 2021-2024 *	762.000 N	73.000 N	0 -	0 -
Dekking uit Vrije Algemene Reserve	762.000 V	73.000 V	0 -	0 -
	0 -	0 -	0 -	0 -

* In de lasten en baten van 2021 zijn (voor het laatste jaar) de precariorechten voor kabels en leidingen begrepen.

Bestemming begrotingssaldi

Het college stelt voor om het positieve begrotingssaldo van 2021 tot en met 2024 toe te voegen aan de Vrije Algemene Reserve. Hiermee ontstaat ruimte om met deze reserve toekomstige financiële tegenvallers op te vangen. Dit past in ons streven om behoedzaam met positieve saldi om te gaan en de solvabiliteitspositie te verbeteren.

In het vervolg van deze inleiding treft u een meer gedetailleerd overzicht met toelichting aan van de financiële opgave en oplossingen waarvoor wij ons bij deze meerjarenbegroting gesteld zagen.

Opgave

Allereerst geven wij u inzicht in de ontwikkeling van de opgave en in oorzaken die ontwikkeling beïnvloedden na de tussenrapportage 2020-2.

De ontwikkeling van de kosten van jeugdzorg is gebaseerd op de 2e kwartaalrapportage van 2020, die van de WMO betreft de te verwachten autonome groei van 7%. Voorts anticiperen wij op het nieuwe beheerplan wegen. De knelpuntennota sociaal domein leggen wij in een separaat voorstel aan uw raad voor.

Begrotingsopgave 2021-2024 (- = voordeel)	2021	2022	2023	2024
Meerjarenramingen begroting 2020	€ -396.000	€ -677.000	€ -824.000	€ -824.000
Tussenrapportage 2020-1	€ 598.000	€ 488.000	€ 409.000	€ 409.000
Kadernota 2021	€ 159.000	€ 76.000	€ 103.000	€ 124.000
Knelpuntennota	€ 407.000	€ 296.000	€ 296.000	€ 296.000
Meicirculaire 2020	€ -376.000	€ -222.000	€ -42.000	€ -58.000
Tussenrapportage 2020-2	€ 263.000	€ 261.000	€ 434.000	€ 273.000
Stand na tussenrapportage 2020-2	€ 655.000	€ 222.000	€ 376.000	€ 220.000
Knelpuntennota sociaal domein	€ 168.000	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000
Gemeenschappelijke regelingen	€ 343.000	€ 343.000	€ 343.000	€ 343.000
Omgevingsvergunningen, OMWB & Omgevingswet	€ 219.000	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000
Geprogrammeerd onderhoud wegen	€ 242.000	€ 295.000	€ 145.000	€ 145.000
WMO	€ 394.000	€ 381.000	€ 381.000	€ 381.000
Jeugdzorg	€ 914.000	€ 914.000	€ 914.000	€ 914.000
Diverse	€ 145.000	€ 218.000	€ 152.000	€ 24.000
Afwijkingen na tussenrapportage 2020-2	€ 2.425.000	€ 2.418.000	€ 2.202.000	€ 2.074.000
Administratieve wijzigingen	€ 22.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 108.000
Personele ontwikkelingen	€ 104.000	€ -8.000	€ -3.000	€ -3.000
Salarissen (geen loonontwikkelingen in 2021)	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
Gerealiseerde investeringen & investeringsplan	€ 44.000	€ -103.000	€ -59.000	€ -96.000
Wijzigingen van administratieve aard	€ -30.000	€ -261.000	€ -212.000	€ -191.000
Totale opgave	€ 3.050.000	€ 2.379.000	€ 2.366.000	€ 2.103.000
Solvabiliteitsverbetering		€ 300.000	€ 600.000	€ 900.000
Totale opgave na solvabiliteitsverbetering	€ 3.050.000	€ 2.679.000	€ 2.966.000	€ 3.003.000

Oplossingen

Onderstaande tabel geeft meer in detail weer welke oplossingsrichtingen het college voorstelt om tot een sluitende begroting 2021 en sluitende meerjarenramingen te komen.

Begrotingsoplossingen 2021-2024 (- = voordeel)	2021	2022	2023	2024
Effecten septembercirculaire 2020	€ -946.000	€ -576.000	€ -985.000	€ -1.074.000
Behoedzaamheid herijking gemeentefonds		€ 375.000	€ 500.000	€ 500.000
Herijking reeds in verwerking meicirculaire 2020		€ -250.000	€ -250.000	€ -250.000
Effecten septembercirculaire 2020	€ -946.000	€ -451.000	€ -735.000	€ -824.000
OZB bedrijven ter compensatie van RWE	€ -143.000	€ -143.000	€ -143.000	€ -143.000
1,5% indexatie OZB	€ -94.000	€ -94.000	€ -94.000	€ -94.000
5% OZB-stijging	€ -305.000	€ -305.000	€ -305.000	€ -305.000
Toeristenbelasting naar € 1,50	€ -13.000	€ -13.000	€ -13.000	€ -13.000
Toeristenbelasting Hermenzeil			€ -30.000	€ -72.000
Actualisatie riool	€ -37.000	€ -37.000	€ -37.000	€ -37.000
Actualisatie reiniging	€ -64.000	€ -131.000	€ -62.000	€ 46.000
Hondenbelasting	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000
10% verhoging leges omgevingsvergunning	€ -40.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Verhoging inkomsten	€ -697.000	€ -774.000	€ -735.000	€ -669.000
Ombuigingen individuele voorzieningen jeugd	€ -200.000	€ -400.000	€ -400.000	€ -400.000
Ombuiging WMO begeleiding	€ -120.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
Taakstelling gemeenschappelijke regelingen		€ -142.000	€ -142.000	€ -142.000
Bezuiniging duurzaamheidsbudget	€ -200.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Participatiewet, minder uitkeringen in 2021	€ -225.000			
Minder uitkeringen IOAW/IOAZ	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Terugverdieneffect personeel agv software/werkwijze	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000
Diverse overhead	€ -70.000	€ -70.000	€ -70.000	€ -70.000
Participatiewet terugvordering en verhaal	€ -57.000	€ -57.000	€ -57.000	€ -57.000
Peuterspeelzalen	€ -55.000	€ -55.000	€ -55.000	€ -55.000
Eerstelijnsloket jeugd	€ -48.000	€ -48.000	€ -48.000	€ -48.000
Halvering mantelzorgcompliment	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Geen gratis abonnementen	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Overige mutaties	€ -48.000	€ -31.000	€ -28.000	€ -28.000
Sportbeleid, afbouw huurcompensatie	€ -7.000	€ -14.000	€ -21.000	€ -28.000
Omgevingsvergunningen, OMWB & Omgevingswet	€ -35.000	€ -26.000	€ -26.000	€ -26.000
Openbare verlichting	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Economie & toerisme	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Diverse mutaties bijzondere bijstand	€ -24.000	€ -24.000	€ -24.000	€ -24.000
BBZ inclusief verhaal en terugvordering	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Raad & griffie	€ -19.000	€ -19.000	€ -19.000	€ -19.000
College & representatie	€ -16.000	€ -8.000	€ -16.000	€ -16.000
(Opleidingsbudget) rampenbestrijding	€ -4.000	€ -9.000	€ -9.000	€ -9.000
Budget OR	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Correcties en afrondingen	€ 1.000	€ 3.000	€ 10.000	€ 7.000
Ombuigingen	€ -1.447.000	€ -1.620.000	€ -1.625.000	€ -1.635.000
Totaal oplossingen (- = voordeel)	€ -3.090.000	€ -2.845.000	€ -3.095.000	€ -3.128.000

Voorwoord

De WMO en Jeugdzorg kosten op dit moment veel meer geld dan wij daarvoor van het Rijk krijgen. Jaarlijks stijgen deze kosten flink. Het is zaak om greep op die ontwikkeling te krijgen. Bij de behandeling van de kadernota hebben wij u dan ook denkrichtingen gepresenteerd om dat te bereiken. Hieronder treft u een enigszins verkorte versie van die denkrichtingen aan. In de oplossingsrichtingen voor de begrotingsopgave is dan ook voorzien in de verdere uitwerking van die denkrichtingen, onder het motto: effectievere zorg voor minder geld.

WMO

Toegang en beheer

Wij willen voor wat betreft de Wmo-begeleiding sterker sturen op de hoogte en duur van de individuele indicaties: wij indiceren afhankelijk van wat iemand nodig heeft in de categorieën Zwaar, Midden, Licht en Waakvlam. Sterkere sturing houdt in dat wij nadrukkelijker gaan kijken wanneer Midden of Zware zorg echt nodig is en Lichte zorg inzetten waar dat kan en verantwoord is.

Contractmanagement

Ook gaan wij vanuit het contractmanagement strakker sturen op zorgaanbieders voor wat betreft de te behalen resultaten.

Monitoring

Deze strakkere sturing betreft ook ons interne proces: de komende periode wordt het totale administratieve proces doorgelicht en zo nodig opnieuw ingericht. Hiermee moeten wij in staat worden gesteld op de beoogde resultaten beter te kunnen volgen door middel van nog betere managementinformatie voor de Wmo-cockpit.

Preventie en voorliggende (algemene) voorzieningen

Als laatste willen wij ons richten op voorliggende voorzieningen: Hiervoor zullen we een kosten/batenanalyse opstellen voor de mogelijkheden van een algemene voorziening voor dagbesteding, denk hierbij aan ontmoetingspunten.

Jeugd

Het jeugdzorggebruik is de afgelopen jaren landelijk toegenomen. Beheersmaatregelen op kosten moeten worden ingezet, maar mogen niet ten koste gaan van de kwaliteit en inzet van zorg.

Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

We willen jeugdprofessionals zich bewuster laten zijn van de zorg waar ze naar verwijzen. Welke hulp/begeleiding/ondersteuning/zorg sluit het beste aan bij wat er voor het kind/de jongere op dat moment nodig is? Daarnaast wordt de top 10 duurste/meest complexe trajecten besproken, evenals inefficiënte zorgstapelings en daar waar nodig trajecten passender ingezet.

Daarnaast moeten we meer inzicht krijgen in de kosten van de verwijzingen zodat we hierop kunnen sturen. Op basis van deze inzichten kunnen we gerichtere acties in gang zetten. Het gaat hierbij vooral om inzicht te krijgen in de cijfers van de ambulante jeugdhulp.

Kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

JeugzorgPlus trajecten zijn een van de duurste mogelijke jeugdzorgtrajecten. Om zeker te zijn dat deze trajecten alleen worden ingezet als er geen (kwalitatief goede) alternatieven (meer) zijn, wordt vanaf augustus 2020 gestart met een civiel trajectberaad. Dit beraad moet gesloten plaatsingen voorkomen, verkorten én ervoor zorgen dat er bij afschaling duurzame vervolgplekken zijn. Deze duurzame vervolgplek moet zijn opgenomen in het integraal toekomstplan van de jeugdige.

Kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

Alle jeugdigen krijgen de mogelijkheid om onderwijs te volgen en zichzelf te ontwikkelen. Jeugdhulp is snel en tijdig beschikbaar als ondersteuning vanuit de (passend) onderwijswetgeving ontoereikend is en de inzet van jeugdhulp randvoorwaardelijk is om onderwijs te kunnen volgen. Afstemming tussen het Samenwerkingsverband en de jeugdhulpregio West Brabant Oost is hierbij wenselijk zodat de zorg efficiënt en effectief wordt ingezet.

Kwetsbare jongeren op weg helpen zelfstandig te worden

Voor iedere jongere wordt voordat hij/zij 18 wordt een integraal toekomstplan opgesteld. Hierdoor kan zorg gericht worden ingezet.

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

We bieden snel effectieve hulp bij een onveilige situatie en als de ontwikkeling van kinderen en jongeren in gevaar is. Jeugdigen en hun ouders ontvangen hulp zo veel mogelijk op vrijwillige basis. Wanneer een kinderbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel nodig is, wordt deze zo kort mogelijk ingezet.

Investeren in vakmanschap

Het lokaal team moet beschikken over voldoende kennis en vaardigheden voor het signaleren en aanpakken van problemen die kinderen kunnen schaden.

Programma 1

Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Missie

Van buiten naar binnen, taakvolwassen en integraal werken, waarbij we de samenhang en de betrokkenheid van de inwoners bij de directe leefomgeving in de wijken vergroten. We zijn zuinig op ons milieu en promoten duurzaamheid actief.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- We gaan naar buiten toe om ons te laten informeren. Klantcontact vindt zo veel als mogelijk in de wijk plaats
- Leefbaarheid in de kernen zien we niet exclusief als taak van de gemeente. Wisselwerking en samenspel tussen bestuurders en inwoners is steeds noodzakelijk. Vrijwilligersinitiatieven op elk terrein juichen we toe.
- De mogelijkheid tot parkeren op of nabij de Markt in Geertruidenberg vormt de basis voor verblijf in de stad. (Parkeer)gemak dient de mens. Een verkeerscirculatieplan, met logische aan- en afrijroutes, wikkelt het verkeer zonder problemen en irritaties af.
- Samen met onze partners gaan we, wijk voor wijk, aan de slag met verduurzamen. We richten een duurzaamheidsloket op. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie.
- We pakken de regierol voor de warmtetransitie.
- We hechten veel waarde aan natuur en creëren een ecologisch lint ter verbetering van de biodiversiteit. Groenonderhoud in de wijken vindt plaats in samenspraak met bewoners.
- We werken aan een (nieuw systeem van) afvalinzameling dat gemak oplevert voor de inwoners, betaalbaar en duurzaam is.
- De openbare ruimte maken we voor iedereen toegankelijk.
- We zetten via een lobby in op een volwaardig knooppunt Hooipolder en gaan in overleg met bewoners van Raamsdonk bekijken op welke wijze we het sluisverkeer in de kern kunnen aanpakken.
- Met betrekking tot de verkeersveiligheid inventariseren we in samenwerking met bewoners gevaarlijke knelpunten. We geven prioriteit aan voetgangers en fietsers.

1.1 Bestaand beleid begroting 2021

Leefbaarheid stimulering wijken/ buurten

De wijken in

Vanuit het wijkgericht SAMENwerken gaan we ook in 2021 proactief naar buiten toe, bellen we aan en leggen op locatie contact met inwoners. Met de inrichting van de fysieke wijktafels zitten we daadwerkelijk tussen de inwoners. We gaan de effecten van de wijktafels nog verder uitwerken.

Wijkbudget

Om meer gehoor te geven aan de wensen en ideeën van inwoners en ter bevordering van de leefbaarheid en de sociale en maatschappelijk cohesie in de wijk, is het wijkbudget beschikbaar gesteld. Het wijkbudget kent enkele kaders, maar we geven vooral de inwoners een kans om een eigen initiatief (met omwonenden) te realiseren. Vanuit een bewonersinitiatief in samenwerking met het Hoge Veer en Thuisvester wordt een initiatief rondom het Koninginnebastion in 2021 gerealiseerd met een eigen bijdrage vanuit een stichting.

Buurtbemiddeling

De buurtbemiddeling wordt uitgevoerd door een externe partij: Surplus. Samen met Stichting Thuisvester worden de kosten voor de buurtbemiddeling voldaan.

Volkshuisvesting

Met het aanbieden van startersleningen ondersteunen we starters bij de aankoop van hun eerste woning. Sinds 2009 zijn meer dan 90 startersleningen verstrekt. In 2019 zijn 10 leningen verstrekt, in 2020 zijn tot en met juli 11 leningen toegekend. Het besteedbare budget bedraagt eind juli 2020 circa € 279.000, genoeg voor 13 leningen. De kans is groot dat het budget medio 2021 op zal zijn. De behoefte aan startersleningen (tot € 20.000 per lening en looptijd 30 jaar) blijft bestaan en het is wenselijk om starters te blijven ondersteunen. Voor de continuïteit van de verstrekking van leningen wordt uw raad gevraagd om per 2021 € 200.000 extra beschikbaar te stellen voor de startersleningen en de begroting hiertoe te wijzigen. Dit bedrag is te lenen, zoals eerder is gebeurd.

Voorziening riolering

Om de achterstand in de planning van het beheerplan VGRP+ 2017-2022 in te lopen gaan we in 2021 de volgende projecten uitvoeren. Deze projecten zijn in 2020 in voorbereiding genomen.

Uitvoering:

Stadsweg en Ravelijn 1e fase

Zandheuvel

Overstorten Ottergeerde

Oude Stadsweg

In 2021 worden onderstaande projecten in voorbereiding genomen:

Valeriaanstraat, Namer en omgeving (Biezenstraat, Visserstraat, deel Landonk, Rietstraat, Namer en Griendstraat)

In VGRP+ worden de straten als drie afzonderlijke projecten gezien. Door de projecten te combineren tot één project zijn door de schaalvergroting kosten te besparen in zowel de voorbereiding als tijdens de uitvoering. De werkzaamheden kunnen in één keer worden uitgevoerd, dit geeft voor de bewoners meer duidelijkheid en minder overlast. In de oorspronkelijke planning zouden we in het gebied bijna 3 jaar aan het uitvoeren zijn. Nu is dit ongeveer een jaar.

Ravelijn fase 2 en 3

Na afronding van deze projecten is de achterstand binnen het VGRP enigszins ingehaald. Het is niet mogelijk om heel het programma uit het VGRP binnen het de looptijd van het plan uit te voeren. Bij het maken van het nieuwe beheersplan in 2021 zal hiermee rekening worden gehouden.

Integraliteit en rioleringsprojecten

Binnen rioleringsprojecten is het alleen mogelijk, de werkzaamheden die daadwerkelijk tot de rioleringswerkzaamheden behoren, te dekken uit de voorziening riolering.

In de praktijk betekent dit, dat een deel van de straat wordt vernieuwd en bijvoorbeeld het trottoir niet kan worden meegenomen.

De gedachten om projecten integraal aan te pakken is, om extra kosten in de toekomst te besparen door de werkzaamheden met alle disciplines af te stemmen. Zo wordt de overlast voor bewoners te geminimaliseerd en kan burgerparticipatie worden toegepast.

Hierbij proberen we zoveel mogelijk afstemming te vinden binnen de bestaande beheerplannen (wegen, groen en openbare verlichting).

Binnen de voorziening wegen wordt rekening gehouden met een post integrale projecten. Op deze wijze zorgen we ervoor, dat de komende 30 tot 40 jaar geen groot onderhoud noodzakelijk is en we burgerparticipatie toe kunnen passen.

Voorziening wegen

Om de kwaliteit van onze wegen op niveau te houden én te kunnen voldoen aan de verscherpte provinciale eisen voor het onderhoud van kapitaalgoederen is een structurele extra storting in de voorziening wegen noodzakelijk. Hiermee wordt achterstallig onderhoud (D-kwaliteit) van wegen voorkomen.

Vervanging mechanisch riolering

Vanuit het beheerprogramma riolering worden de vervangingsinvesteringen voor de komende jaren vastgesteld. Deze investeringen worden bepaald op basis van de afschrijvingen van de mechanische en elektrotechnisch onderdelen. Ondanks dat onderdelen zijn afgeschreven is het niet altijd noodzakelijk de onderdelen daadwerkelijk te vervangen. Door goed te beoordelen of het noodzakelijk is om onderdelen te vervangende (functioneel beheer) kunnen we kosten besparen.

Klimaatadaptatie

In januari 2020 is de subsidieregeling stimulering groene daken en afkoppelen vastgesteld. Ook in 2021 wordt deze subsidie aan onze inwoners aangeboden. Ook werken op basis van te voeren risicodialogen aan een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie als uitloeijsel van de klimaatstresstest.

Programma Donge Oevers

In april 2020 is de programma-exploitatie voor het programma Donge Oevers door de gemeenteraad vastgesteld. Tevens zijn op dat moment de hoofduitgangspunten bepaald. Sindsdien worden de uitgangspunten voor de zes verschillende locaties verder uitgewerkt.

Rivierkade

De rivierkade wordt een locatie waar ook recreatie en toerisme een plek krijgt. Daarnaast wordt in 2021 het noordelijke gedeelte van het terrein uitgegeven voor de uitbreiding van de aangrenzende bedrijven. Ook wordt een start gemaakt met de bestemmingsplanprocedure ten behoeve van de bedrijfskavels en de gemeentelijke gronden. Deze procedure loopt door in 2021.

Oude Haven

In 2020 is besloten over het Definitief Ontwerp voor de openbare ruimte van deze locatie. In 2021 vindt de uitvoering van de aanpassingen aan de openbare ruimte plaats.

Voor wat betreft de woningbouwlocaties wordt in 2020 een startnotitie opgesteld, waarmee een keuze wordt gemaakt over woningtypen, woningaantallen en stedenbouwkundige uitstraling.

In 2021 vindt de bestemmingsplanprocedure plaats en wordt een ontwikkelaar geselecteerd. In 2021 vindt ook het privatiseren van de jachthaven plaats.

Achter de Hoeven

Eind 2020 en begin 2021 wordt een stedenbouwkundig en een ecologisch plan voor deze locatie opgesteld. In 2021 wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen om woningbouw, in combinatie met natuur, mogelijk te maken.

Fort Lunet

Als de Mafeking verhuisd is naar de Rivierkade, komt het Fort in zijn geheel vrij voor toeristisch-recreatieve functies. In 2021 wordt een planologische procedure doorlopen om dit ook juridisch gezien mogelijk te maken.

Hermenzeil

In 2020 vindt de definitieve toewijzing aan de winnende gegadigde plaats. Daarop volgt een optieperiode waarin het BIBOB onderzoek plaatsvindt en naar alle waarschijnlijkheid een bestemmingsplanwijziging doorlopen moet worden om de door de nieuwe eigenaar gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. In de loop van 2021 wordt Hermenzeil definitief verkocht.

Integrale veiligheid

In 2019 is het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Daarin zijn de volgende prioriteiten benoemd: Jeugd en Veiligheid, High Impact Crimes, Ondernijning en Zorg en Veiligheid. Jaarlijks wordt op basis van dat beleid een focusblad opgesteld waarin de prioriteiten en overige aandachtspunten voor dat jaar worden beschreven en geactualiseerd. In 2021 zetten we de lijn van de afgelopen jaren voort en spelen we, wanneer die er zijn, in op de trends en (lokale) ontwikkelingen.

De coronacrisis is een van de ontwikkelingen die effect zal hebben op het jaar 2021. In welke mate is op dit moment nog niet volledig te overzien.

Handhaving en Toezicht

In januari 2020 is het Vergunningsverlening, Handhaving en Toezicht (VTH) beleid vastgesteld. In aanvulling daarop is ook het VTH uitvoeringsprogramma 2020 vastgesteld. Deze beleidsstukken zijn door de provincie beoordeeld. Onze beleidsstukken voldoen op nagenoeg alle punten aan de door de provincie gestelde procescriteria. Hiervoor ontvingen wij de complimenten en waardering van de provincie.

In 2021 zetten we de lijn van 2020 door. De gekregen aandachtspunten verwerken we in het nieuwe beleid. Daarnaast worden jaarlijks het beleid en de daarin opgenomen prioriteiten geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Hierdoor ontstaat er een nog sterker VTH beleid en uitvoeringsprogramma 2021.

Dijkversterking Geertruidenberg en Amertak

In 2017 heeft het bestuur van waterschap Brabantse Delta een voorkeursalternatief vastgesteld. In 2018/2019 is door nieuwe informatie door het waterschap geconcludeerd dat het project niet met de oorspronkelijke aanpak verder kan want de afweging of dynamische keermiddelen een haalbaar alternatief zijn voor dijkverbetering moet eerst plaatsvinden.

Deze afweging kan gevolgen hebben voor de uitwerking van het voorkeursalternatief uit 2017. In 2021 worden werkzaamheden door het waterschap uitgevoerd, ten behoeve van de afweging over de dynamische keermiddelen en de herijking van het voorkeursalternatief. Daar zijn we als gemeente via een ambtelijke werkgroep en een bestuurlijke stuurgroep bij betrokken. Het opstellen van een concrete inrichtingsschets voor 'Natuurpark Slikpolder' is afhankelijk van het project 'Dijkversterking Geertruidenberg en Amertak' van waterschap Brabantse Delta.

Aangezien deze werkzaamheden nog t/m 2021 zullen duren, zal de inrichtingsschets voor het natuurpark pas na 2021 opgesteld worden.

Omgevingswet – Experiment Dombosch

De visie Dombosch gaat vertaald worden naar een bestemmingsplan verruimde reikwijdte. Er is door de grote hoeveelheid projecten te weinig tijd voor dit project, waardoor besloten is het project tot nader order uit te stellen.

Nieuwe supermarktlocatie Geertruidenberg

De zoektocht naar een potentiële supermarktlocatie voor de kern Geertruidenberg is eind 2019 opgestart en loopt nog steeds. Verwacht wordt in het eerste kwartaal van 2021 de raad te laten besluiten over een voorkeurslocatie. Na dit besluit kunnen de plannen voor de locatie verder uitgewerkt worden. De benodigde procedures zullen in 2021 opgestart kunnen worden.

Omgevingswet – Omgevingsplan

De Omgevingswet stelt dat wij als gemeente één omgevingsplan maken voor ons gehele grondgebied. Dit plan komt ter vervanging van alle bestemmingsplannen en voor een deel van onze verordeningen. Bij de inwerkingtreding van de wet worden alle bestemmingsplannen en de nodige verordeningen bij elkaar beschouwd als een tijdelijk omgevingsplan. Ook de 'bruidsschat' is onderdeel: de bruidsschat is een set van regels over onderwerpen die bij de implementatie van de omgevingswet worden gedecentraliseerd. Als gemeente kunnen we beslissen wat we met deze regels doen. Uiterlijk 2029 moet het Omgevingsplan helemaal gereed zijn. In de tweede helft van 2020 wordt gestart

met het plan van aanpak voor het opstellen van een omgevingsplan. In dit Plan van Aanpak wordt de richting en bandbreedte aangegeven die wij in het omgevingsplan willen opnemen. De richting die we kiezen wordt in grote lijnen gevormd door de Omgevingsvisie, die nu wordt opgesteld (oplevering begin 2021) en door het Koersdocument dat de raad heeft vastgesteld. Ook zal het in het Plan van Aanpak bepaald worden in welk tempo wij het Omgevingsplan willen opstellen. Pas als deze keuzes bekend zijn, kan er inzicht worden gegeven de kosten die met het opstellen het plan gemoeid zijn.

Omgevingswet – algemeen

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld met 1 jaar (1 januari 2022) vanwege de Coronacrisis. De reden is Corona maar ook gezien de forse implementatie-opgave.

We werken aan de minimale acties die juridisch en bedrijfsmatig noodzakelijk zijn voor de invoering van de Omgevingswet (overzicht VNG). Bij de verdere uitwerkingen moet op onderdelen bezien worden of het door de gemeenteraad gekozen ambitieniveau 'vernieuwend' bij de implementatie van de Omgevingswet wel haalbaar blijft.

De aansluiting van onze systemen op de landelijke digitale voorziening is eind 2020 gereed, zodat vervolgens de aangepaste werkprocessen voor vergunningen, toezicht en handhaving ingevoerd worden. Door de deregulering verwachten we meer accent op toezicht en handhaving en minder leges. Ook moet voldaan worden aan de Wet kwaliteitsborging en de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De impact hiervan wordt onderzocht. De afspraak is dat het niveau van dienstverlening gelijk blijft: in de jaren daarna wordt gewerkt aan een hoger ambitieniveau. Er komt een nieuwe legesverordening en een nieuwe overeenkomst met de omgevingsdienst.

Er worden opleidingen georganiseerd voor de diverse collega's die met de omgevingswet werken. Op het gebied van milieu krijgen we bij de inwerkingtreding van de omgevingswet bodemtaken overgeheveld van de provincie en er komen registratie- en monitoringsverplichtingen voor een aantal milieuaspecten. Vanwege het belang van participatie wordt een participatienota opgesteld. Voor de inwerkingtreding van de omgevingswet komt er begrijpelijke informatie voor de samenleving. Op veel onderdelen wordt actief samengewerkt met de regio en de VNG.

Plassengebied

Als uitwerking van de visie voor het plassengebied wordt er een inrichtingsplan voor de Nionplas opgesteld. Voor de verdere uitwerking van het inrichtingsplan is de inbreng van de gebruikers, de omwonenden en de

nodige verenigingen van belang. Gezien de beperkingen die corona met zich mee brengt in het organiseren van bijeenkomsten moet nog bekeken worden op welke wijze de input het beste opgehaald kan worden. Dit gaat voor een deel de voortgang en planning van het inrichtingsplan bepalen.

De eigenaar van de watertoren in Raamsdonksveer is voornemens om in en rond de toren een hotel tot ontwikkeling te brengen. Deze ontwikkeling wordt als onderdeel meegenomen in het inrichtingsplan. Over de ontwikkelingen vinden gesprekken plaats met diverse overheidsinstanties. Met de eigenaar wordt een intentieovereenkomst aangegaan. De benodigde procedures worden in 2021 verwacht.

De zandwinning en verondieping van de put van Caron is vergund. Met de eigenaar van de put wordt een projectovereenkomst gesloten. Herinrichting van de put is één van de vereisten om tot zandwinning en verondieping over te mogen gaan.

Oude Hoge Veer locatie Raamsdonksveer

Met de afronding van het nieuwe Hoge Veer op het Koninginnebastion zijn de eerste bewoners van het Hoge Veer in Raamsdonksveer verhuisd. Wanneer de appartementen grenzend aan het nieuwe Hoge Veer zijn opgeleverd zullen ook de laatste bewoners verhuizen. Met Thuisvester worden gesprekken gevoerd over de toekomst van het gehele terrein. In de tweede helft van 2020 of de eerste helft 2021 zullen de plannen hiervoor concreter worden.

Toekomstperspectieven Amergebied

Na het opstellen van de mogelijke toekomstscenario's voor het Amergebied in 2019 is het van belang om met de stakeholders een richting te bepalen die we op willen. In de Omgevingsvisie wordt een eerste aanzet gedaan van

de richting die wij als gemeente op willen.

Regionale Energie Strategie

De gemeenteraad heeft kennisgenomen van concept de RES West-Brabant 2030, en dit concept aangeboden aan het Rijk. Naar verwachting wordt in 2021 aan de raad gevraagd de definitieve RES vast te stellen. De RES bevat belangrijke uitgangspunten voor onze gemeente op het gebied grootschalige duurzame energieopwekking en verduurzaming van het Amer warmtenet.

Aanlanding wind van zee

De minister verwacht in het najaar 2020 een besluit te nemen over de locatie van het nieuwe converterstation dat noodzakelijk is om grootschalige windparken op de Noordzee mogelijk te maken.

Pas na dit besluit weten we of als gemeente te maken krijgen met de aanlanding van wind op zee. Als dit het geval is zal er in 2021 de nodige input van ons verwacht worden richting het ministerie.

Verkabeling 150 kV

De samenwerkende overheden hebben de minister van Economische Zaken geadviseerd over het meest gewenste tracé voor de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Waalwijk. De minister heeft het advies overgenomen en in juli 2017 het voorgenomen tracé en drie aanvullende maatregelen vastgesteld. Een van deze maatregelen is het ondergronds brengen van de bovengrondse 150 kV-verbinding in de woonkernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer om de ruimtelijke druk in de gemeente Geertruidenberg te verminderen. Om de aanleg en de toekomstige bescherming van de nieuwe ondergrondse verbinding, en het wegbestemmen van de bestaande bovengrondse verbinding mogelijk te maken is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit plan wordt naar verwachting in 2021 aan de raad voorgelegd voor

Illustratie Generation.Energy

Toekomstperspectieven Amergebied

besluitvorming. Voor de saneringslocaties wordt in 2021 een inrichtingsplan opgesteld.

Tevens doen we onderzoek naar de ruimtelijke invulling voor de vrijgekomen gronden door het vervallen van de masten van het oude tracé.

Projecten **Herbestemming Dok 12**

Herontwikkeling van de gronden van het bedrijf Jachthaven Dok 12 B.V. aan de Kartuizerstraat 12 naar een woonwijk met buitendijkse ligging. Voor de ontwikkeling van het terrein heeft de raad in 2018 een startnotitie vastgesteld. De benodigde planologische procedure zal eind 2020 worden opgestart en in 2021 voor besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Herontwikkeling Sint Theresiastraat

Zorgaanbieder Prisma gaat op hun locatie aan de Sint Theresiastraat in Raamsdonksveer nieuwe wooneenheden en een Kindcentrum realiseren. Na deze realisatie stoten zij een deel van het terrein af.

Voor de ontwikkeling van het terrein heeft de raad in 2019 een startnotitie vastgesteld.

In 2020 wordt het beeldkwaliteitsplan aan de raad voorgelegd. De benodigde planologische procedure zal in 2020 worden opgestart en in 2021 voor besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Mede naar aanleiding van de ontwikkelingen aan de Sint Theresiastraat wordt door de ontwikkelaar ook gesproken met het bestuur van de OLV-Hemelvaartkerk over de toekomst van het kerkgebouw. In samenwerking met de gemeente zal gekeken worden naar herbestemmingsmogelijkheden.

Zoutmanstraat

De woningen van Thuisvester aan de Zoutmanstraat, Burgemeester Meijerstraat, Venestraat en Molenstraat zijn bouwtechnisch van dusdanige aard dat renovatie en verduurzaming geen optie meer is. Thuisvester gaat in 2020 dan ook een sloopbesluit nemen. Met Thuisvester worden nu gesprekken gevoerd over de nieuwe (stedenbouwkundige) invulling van het gebied. De planologische procedure wordt in 2021 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

1.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

‘We hechten veel waarde aan natuur en creëren een ecologisch lint ter verbetering van de biodiversiteit.’

Sloot en bermbeheer

In 2021 gaan we uitvoering geven aan het getekende convenant bijenlandschap. Hierdoor ontstaat een aaneengesloten netwerk van leefgebieden voor bijen (honingbijen en wilde bijen) en andere bestuivers in West-Brabant.

Gezamenlijk maaibestek

Het gezamenlijke berm en sloot bestek wordt in uitvoering genomen samen met dertien andere gemeentes, het Waterschap Brabantse Delta, het Havenbedrijf Moerdijk en Staatsbosbeheer. Dit bestek komt in 2021 op de markt en in uitvoering. Het nieuwe bermenbestek is een grote, belangrijke extra stap voor het bijvriendelijk beheer en zal een looptijd hebben van vier jaar.

Nieuwbouw woningen – locatie oude Hoge Veer

Met het project “Oude Hoge Veer locatie Raamsdonksveer” zal invulling worden gegeven aan de opdracht in raadsprogramma dat we bij nieuwbouw meer in gaan zetten op betaalbare, kleinere woningen voor 1 tot 2 persoonshuishoudens voor jongeren en ouderen.

Programma Donge Oevers

Met de vaststelling van de programma-exploitatie en de hoofduitgangspunten voor het programma

Donge Oevers kunnen de zes verschillende locaties ontwikkeld worden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het raadsprogramma op het gebied van de Donge Oevers: een positief effect op de kwaliteit van leven en onze toeristische, recreatieve, cultuurhistorische en economische waarden.

Toekomstperspectieven Amergebied

Met het opstellen van de mogelijke toekomstscenario's voor het Amergebied in 2019 is uitvoering gegeven aan het raadsprogramma. Met de Omgevingsvisie wordt een eerste aanzet gedaan van de richting die wij als gemeente op willen. Daarmee wordt verder invulling gegeven aan het raadsprogramma.

Plassengebied

Met de beschreven plannen en projecten rondom het plassengebied wordt uitvoering gegeven aan het raadsprogramma op dit onderwerp: deze zone zal volop mogelijkheden bieden voor mens en dier.

Energietransitie

De opdracht in het raadsprogramma voor wat betreft de energietransitie is dat we regie houden op de beschikbare ruimte en het feit dat de raad tegen het plaatsen van grote windmolens is en de voorkeur uit gaat naar andere vormen van energieopwekking. Met de Regionale Energiestrategie (RES) wordt hier invulling aan gegeven. Onze gemeente heeft daarin geen windopgave.

1.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
P1	0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
P1	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
P1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	118.000 N	58.000 N	58.000 N	58.000 N
P1	1.2	Openbare orde en veiligheid	8.000 N	12.000 N	12.000 N	12.000 N
P1	2.1	Verkeer en vervoer	252.000 N	295.000 N	145.000 N	145.000 N
P1	2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0
P1	5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0
P1	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	20.000 N	40.000 N	40.000 N	40.000 N
P1	7.2	Riolering	200.000 N	200.000 N	200.000 N	200.000 N
P1	7.3	Afval	-119.000 V	-44.000 V	-16.000 V	48.000 N
P1	7.4	Milieubeheer	-164.000 V	-80.000 V	-80.000 V	-80.000 V
P1	8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
P1	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	0	0	0
P1	8.3	Wonen en bouwen	35.000 N	-10.000 V	-10.000 V	-10.000 V
		Mutaties > € 10.000	350.000 N	471.000 N	349.000 N	413.000 N
		Mutaties < € 10.000	27.000 N	49.000 N	75.000 N	35.000 N
		Saldo van de mutaties	377.000 N	520.000 N	424.000 N	448.000 N

1.1 Veiligheidsregio

De bijdrage voor de veiligheidsregio is voor 2021 gestegen met € 118.000. De opgelegde taakstelling van 5% wordt voor 2021 niet gehaald. Voor 2022 wordt deze taakstelling opnieuw ingezet (€ 60.000).

1.2 Openbare orde en veiligheid

De bijdrage voor Taskforce RIEC en het veiligheidshuis zijn gestegen. Tevens wordt de bijdrage aan Toezicht veiligheid Biesbosch verlengd. Budgetbehoefte € 8.000 oplopend naar € 12.000.

2.1 Aanpak Blackspots

Op basis van hetgeen is opgenomen in het raadsprogramma over de "blackspots" maken we een ongevalanalyse van het gemeentelijk wegennet. Op deze manier krijgen we inzicht in de objectieve verkeersonveiligheid. Op basis hiervan polsen we middels een korte enquête de samenleving om gevoel te krijgen bij de subjectieve verkeersveiligheid. Op basis van beide uitkomsten maken we een plan van aanpak om hier verdieping in aan te brengen. Voor deze verdieping is een bedrag noodzakelijk van € 10.000.

2.1 Nieuw beheersplan onderhoud wegen

De Provincie heeft op 10 juli 2020 "Handreiking onderhoud kapitaalgoederen" gepubliceerd. Hierin stelt zij, dat CROW aangeeft dat als uitgangspunt voor financieel toezicht zou moeten worden toegepast, dat er sprake is van kapitaalvernietiging, wanneer de staat van het onderhoud niet meer voldoet aan minimaal kwaliteitsniveau C bij het wegenonderhoud. Afgelopen jaren zijn er in relatie tot kwaliteitsniveau andere keuzes gemaakt in de gemeente. Er is alleen onderhoud gepleegd aan wegen die beneden het kantelpunt C/D niveau zijn. De aan te pakken wegen zijn vastgesteld door middel van uitgevoerde maatregeltoetsen. Met de nieuwe regels van de PNB blijkt uit zowel het nog vast te stellen concept wegenbeheerplan 2020, als uit de uitgevoerde maatregeltoets oktober 2019, dat extra middelen nodig zijn voor regulier onderhoud onderkant C niveau. Komende jaren (2021-2022) wordt achterstallig onderhoud aangepakt en zal door een budgettaire ingroeimodel het onderhoud naar onderkant C niveau worden opgetrokken en gehandhaafd, waardoor er geen achterstallig onderhoud meer is en wij voldoen

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

aan de eis van PNB.

De nieuwe voorziening achterstallig onderhoud (op voordracht van de provincie) is/wordt gevormd naar aanleiding van de jaarrekening 2019 voor een bedrag van € 838.000 en aangewend voor het wegwerken van achterstallig onderhoud (vooralsnog € 400.000 in 2020 en € 390.000 in 2021).

In december komt het nieuwe onderhouds- en beheerplan wegen ter besluitvorming in de gemeenteraad. Vooruitlopend op de keuze van de raad is storting voor minimale variant in de begroting opgenomen.

5.5 Schattelijjn

Met het besluit tot verkoop van de Schattelijjn van 24 september 2020 is duidelijk geworden dat de verkoop eerst medio 2021 kan worden geëffectueerd. Bij de vaststelling van de begroting 2020 was de verwachting dat er vanaf 2021 van kosten ten laste van de Schattelijjn geen sprake meer zou zijn. Nu blijkt dat de beoogde planning voor wat betreft de verkoop niet gehaald wordt zullen in het kader van de exploitatie van de Schattelijjn over 2021 deels nog kosten (exploitatie- en salarislasten) worden gemaakt. Nadere toelichting treft u aan in het onderdeel Overhead.

5.6 Plantsoen en parken, onderhoud en beheer

In 2021 worden hagen, gazons en overige plantvakken niet omgevormd naar de wensen van inwoners. Groenrenovaties ten behoeve van overwoekerd onkruid of die door achterstallig onderhoud niet te beheren zijn blijven in 2021 één jaar achterwege. (- € 20.000). Aangenomen wordt dat de kwaliteit daarmee toch gestand kan blijven. Het huidige areaal blijft in stand gehouden.

5.7 Eikenprocessierups

In de zomer van 2019 hadden grote delen van Nederland te maken met overlast van de Eikenprocessierups. De gemeente Geertruidenberg had in dat jaar moeite om de rupsen tijdig te bestrijden en daarmee gezondheidsproblemen te voorkomen. Ook was er een overschrijding op het reguliere budget plantsoen en parken. Daarentegen heeft de gemeente wel de plicht om overlast van eikenprocessierupsen te bestrijden vanwege het gevaar op de volksgezondheid. Om de Eikenprocessierups adequaat te kunnen bestrijden is er een plan van aanpak opgesteld waar we in 2020 mee gestart zijn. In de kadernota is dit opgenomen als aankomend risico. We bestrijden biologisch en preventie, waarbij de locaties met de Vlinderkaart zijn bepaald.

In overleg met de Natuurfederatie Geertruidenberg zijn daarnaast nestkasten opgehangen en takkenrillen

geplaatst om zoveel mogelijk in te zetten op natuurlijke bestrijding. Op verzoek van de natuurfederatie willen we stoppen met het spuiten van Xentari. We willen hier gehoor aan gaan geven in 2021.

De kosten die hiermee gepaard gaan bedragen structureel € 40.000 per jaar.

5.7 Nieuw meldsysteem openbare ruimte

In de huidige opzet komen meldingen over de openbare ruimte op diverse wijzen en via uiteenlopende kanalen binnen bij de gemeente (onder meer de buiten beter app). Meldingen bevatten niet steeds de juiste informatie om gericht actie op te kunnen ondernemen.

Het ontbreekt aan een duidelijk overzicht van het aantal meldingen per kanaal, taakgebied en status over de openbare ruimte. Daarmee is de aansturing van de (externe) buitendienst niet optimaal door de beperkte informatievoorziening. Burgers ontvangen nauwelijks informatie over de voortgang van het proces (de buiten beter-app bijvoorbeeld bevat niet een dergelijke optie). Tot slot bestaan er als gevolg hiervan beperkte management- en bestuursrapportages om gericht aan te sturen.

Het voornemen is om meldingen in de toekomst centraal op een andere wijze vorm te geven. Klantgericht en gebruiksvriendelijk vormen daarbij een belangrijk uitgangspunt. Een nieuw meldsysteem is opgevoerd in het IP 2021-2024 voor een bedrag van € 45.000.

7.2 Riolering

Binnen het product riolering zijn geen bijzonderheden. De egalisatievoorziening riolering is op orde. Voorgesteld wordt om € 200.000 aan lastenverlichting door te voeren. Een nadere toelichting treft u aan in paragraaf A Lokale heffingen.

7.3 Afvalverwijdering

Door het invoeren van het Nieuwe Inzamelen en een financiële beloningsprikkel in te voeren verwachten wij minder restafval en meer gescheiden stromen in te zamelen. Een uitgebreide toelichting treft u aan in paragraaf A Lokale heffingen.

7.4 Uitvoering duurzaamheidsprogramma

Voor 2021 heeft het opstellen van de Transitievisie Warmte de hoogste prioriteit. Hiervoor heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld. Hierdoor komt het opstellen van de Transitievisie Warmte niet langer ten laste van de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma. Wegens langdurige ondercapaciteit op het programma duurzaamheid en de financiële opgave van de gemeente, stellen we vervolgens de uitvoeringsbudgetten duurzaamheidsprogramma

voor het jaar 2021 (- €200.000) en 2022 tot en met 2024 structureel naar beneden bij (- €100.000). Inmiddels (september 2020) is er een medewerker duurzaamheid aangetrokken die de komende jaren het duurzaamheidsprogramma nieuw leven in gaat blazen.

7.4 VTH

Buiten de, bij OMWB ondergebrachte VTH-taken, kan milieuonderzoek naar trillingen, geluid of straling nodig blijken te zijn naar aanleiding van meldingen van onze inwoners, wettelijk taken of naar aanleiding van bijvoorbeeld raadvragen. Dit is specialistisch onderzoek dat wij niet zelf kunnen uitvoeren. Het is moeilijk om vooraf in te schatten hoeveel milieuonderzoek nodig is. In 2018 werd € 11.000 uitgegeven voor onderzoek in het kader van de saneringsopgave wegverkeerslawaai, in 2019 was geen onderzoek noodzakelijk. De bijdrage aan de OMWB is structureel verhoogd met € 119.000. Vanaf 2022 is de 5% taakstelling van € 16.000 op de Gemeenschappelijke Regeling opnieuw ingebracht.

OMWB

Er is een trendanalyse uitgevoerd op de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving. Het aantal zaken blijkt de afgelopen jaren te laag ingeschat voor het werkelijke aantal aanvragen en meldingen en handhavingzaken. Daarbij is ook vaak sprake van relatief complexe dossiers. Ook de gecombineerde bouw- en milieu-aanvragen worden bij de Omgevingsdienst belegd (raming € 20.000) omdat wij deze vergunningen niet kunnen behandelen. Hierdoor stijgt de hoeveelheid werk en daarmee de kosten. In het kader van de invoering van de Omgevingswet zal in 2021 zal onderzocht worden of het wenselijk is weer leges op te leggen voor aanvragen milieubelastende activiteiten.

8.3 Omgevingsvergunning / omgevingswet

Advieskosten

Betreft hier kosten van advieswerk welke de organisatie niet zelfstandig kan en mag doen. Denk aan controleren van constructies, stikstofberekeningen en complexe bouwfysische zaken. Daarnaast worden aanvragen waarvan activiteit milieu en bouwen deel uit maken integraal door de omgevingsdienst afgehandeld.

Deze kosten (€ 40.000) voor het onderdeel bouwen worden vervolgens door de OMWB doorberekend als een verzoektaak. Voor 2022 en later is het budget iets afgeraamd omdat het aantal te verlenen omgevingsvergunningen als gevolg van de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging afneemt. Voor 2021 wordt voor de invoeringskosten van de Omgevingswet incidenteel een bedrag van € 30.000 extra geraamd.

Leges omgevingsvergunning

Legesinkomsten worden bepaald door de grotere bouwplannen en deze zijn vaak onzeker wanneer deze worden ingediend.

Door de tarieven te verhogen van de leges omgevingsvergunning met ca. 10% en op onderdelen meer, is het voorstelbaar dat de inkomsten leges voor 2021 hoger zijn met € 40.000 oplopend naar € 50.000. Voor de jaren daarna is dit onzeker nog vanwege de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging. In de loop van 2021 zal hier meer duidelijkheid over gaan komen.

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	17.986	13.441	13.563	14.981	14.865
Baten	10.951	6.314	6.253	7.588	7.483
Saldo	7.035	7.127	7.310	7.393	7.382
Resultaat bestemming					
Lasten	266	5	5	5	5
Baten	941	250	166	93	93
Saldo	-675	-245	-161	-88	-88
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	18.252	13.446	13.568	14.986	14.870
Baten	11.892	6.564	6.419	7.681	7.576
Saldo	6.360	6.882	7.149	7.305	7.294

Bedragen in € 1.000

1.4 Risico's

Veiligheid/Ondermijning

Een dumping van illegaal drugsafval op grondgebied van de gemeente Geertruidenberg moet opgeruimd worden door een gespecialiseerd bedrijf. Een dergelijke ruiming is zeer kostbaar. Uiteraard doen we er alles aan om dergelijke dumpingen tegen te gaan en daders achteraf op te sporen om zo kosten te kunnen verhalen. Maar het voorkomen van drugsdumpingen is heel lastig zo niet onmogelijk. Vooralsnog eindigt de subsidieregeling van de Provincie voor deze kosten per 31 december 2020.

Gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Bij de overdracht van de stortplaats Zevenbergen aan de provincie zou een deel van het risico komen te vervallen. Deze overdracht is doorgeschoven naar 2025. Voor de stortplaats in Bavel-Dorst wordt er onderzoek gedaan naar onder meer aanpassing van beheersmaatregelen en nieuwe mogelijkheden voor extra inkomsten.

Afwikkeling schadeclaim afval

Er is een vernietigingsprocedure aangegaan tegen het eindvonnis van het scheidsgerecht ten aanzien van de vorderingen van Attero. Het eindvonnis moet worden uitgevoerd ondanks de vernietigingsprocedure. Attero heeft op basis aangeleverde kilo's/tonnen facturen gestuurd. De gemeente Geertruidenberg heeft geen factuur ontvangen, ze heeft voldoen kilo's/tonnen afval aangeleverd. Dit is echter een voorlopige verdeling. Pas nadat de vernietigingsprocedure is afgerond zal binnen de regio worden gesproken over de verdeling van de nabetalingen.

Wegonderhoud

Het onderhoudsbudget voor wegen is vastgesteld op niveau C/D. Hierdoor neemt de kans op achterstallig onderhoud toe. Een deel van het achterstallig onderhoud betreft wegen in het buitengebied. Wegen die we gaan omvormen naar half verhardingen omdat deze alleen door agrariërs worden gebruikt. Daarnaast een groot aantal wegen waarbij het onderhoud is uitgesteld in verband met het project verbreding A27 en ombouw knooppunt Hooipolder. De resterende wegen met achterstallig onderhoud staan telkens als eerste op de planning van het jaarlijks uit te voeren wegonderhoud. Bijkomend gevolg van het lage onderhoudsniveau (C/D) is dat integrale afstemming moeilijk en in een enkel geval niet mogelijk is. Het lange termijn plannen is namelijk niet meer mogelijk. In 2020 komen wij met een nieuw onderhoudsplan bij u terug.

Normalisering rechtspositie ambtenaren vrijwilligers brandweer

De brandweervrijwilligers zijn niet in dienst bij de gemeente maar vallen onder de veiligheidsregio. De implementatie van de overgang naar het private arbeidsrecht is een verantwoordelijkheid van de werkgevers - de veiligheidsregio's - in overleg met de vakbonden. Gelet op de complexiteit en de zorgvuldigheid waarmee de overgang naar het private arbeidsrecht dient plaats te vinden, is het voornemen om de invoering van de Wnra voor het personeel van de veiligheidsregio's, met uitzondering van het ambulancepersoneel, uit te stellen tot (tenminste) 2021.

Beleidsindicatoren

Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron
			2019	2020	2021	2022	2023	2024		
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	152	150	150	150	150	150	"Aantal per 10.000 jongeren (12 - 17 jaar)"	Bureau Halt
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	0,7	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	4,8	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	1,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	8,4	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	155	155	132	117	97	78	Aantal per 1.000 inwoners	
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit **	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb	Aantal per 1.000 inwoners	Rijkswaterstaat

* nnb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

** 169,7% hernieuwbare elektriciteit in 2018 (productie/gemeentelijk verbruik) Percentage van 2019 is nog niet bekend.

Programma 2

Economie, Recreatie & Toerisme

Missie

Samen met ondernemers zorgen voor lokale werkgelegenheid, levendige (winkel)centra en optimaal gebruik van de bedrijventerreinen. We willen een gemeente zijn die de karakteristieke kenmerken van de drie kernen ten volle benut.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

Economie

- We zetten Geertruidenberg toeristisch op de kaart.
- We zorgen voor meer levendigheid in centrumgebieden.
- Wij zorgen voor een goed ondernemersklimaat.
- We betrekken het bedrijfsleven bij de gemeenschap en bieden intensieve samenwerking aan de ondernemers.
- Ondernemersinitiatieven stimuleren we en faciliteren waar en zo ver het mogelijk is.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen.

2.1 Bestaand beleid begroting 2021

Zuiderwaterlinie

In 2021 wordt verder gewerkt aan het op de kaart zetten van de Zuiderwaterlinie als toeristische bestemming. Voorgaande jaren is gewerkt via een liniebrede aanpak waarbij alle partijen van de gehele linie (van Bergen op Zoom tot Grave) samen werkten. Op promotievlak wordt hieraan vastgehouden, maar de concrete projecten worden vanaf 2021 meer opgepakt vanuit de samenwerking op stellingniveau die bestaat uit de gemeenten, Breda, Oosterhout, Drimmelen, Geertruidenberg en Waalwijk. Hierdoor willen we de lokale verankering verbeteren.

Elisabethvloed

In 2021 wordt in de Biesboschregio 600 jaar Elisabethvloed herdacht. Wanneer de coronarichtlijnen dit toe laten doet ook Geertruidenberg mee aan de herdenking samen met verschillende lokale en regionale samenwerkingspartners.

Keurmerk Veilig Ondernemen

In navolging van bedrijventerreinen Dombosch en Pontonnier willen we voor de andere bedrijventerreinen ook een procedure doorlopen om te komen tot een Keurmerk Veilig Ondernemen.

Geniaal-sterk techniek

Geertruidenberg Energie Neutraal heeft de ambitie om samen te werken aan een duurzame toekomst in de gemeente Geertruidenberg. In samenwerking met RWE

wordt een Geniaal-dag georganiseerd om inwoners en ondernemers te informeren over de verschillende toepassingen.

Samen met primair en voortgezet onderwijs, Theek5, Stichting Onderwijs en Techniek Geertruidenberg (OTG) en ondernemers willen we kinderen motiveren en interesseren voor techniek.

Jaarlijks stellen we een onderwijsprogramma voor leerlingen op en voeren dit gezamenlijk uit. De financiering vindt plaats binnen sterk techniek (Rijkssubsidie om doorgaande leerlijn richting werk te bevorderen).

Uitvoeringsprogramma Economie, Recreatie & Toerisme

De visie Economie, Recreatie & Toerisme 2020-2023 is voorzien van een ambitieus uitvoeringsprogramma. Binnen de beschikbare middelen en capaciteit werken we aan de uitvoeringsprojecten 2021.

Speelterreinen

Voor het onderdeel speelterreinen zetten we in op een nauwe samenwerking van gemeente, inwoners en speelleveranciers. Dit doen we door actief contact te zoeken en te leggen met de speeltuincomités. Daarbij zetten we in op de uitbreiding van de comités bij onder andere een nieuw te realiseren of herin te richten speelterrein. We zorgen ervoor dat kinderen in de gemeente Geertruidenberg veilig en gevarieerd kunnen spelen.

2.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Stadspromotie

Stadspromotie is het afgelopen jaar als aanjaagfunctie ingezet voor o.a. evenementen. De beleidsvelden Economie, Toerisme & Recreatie en Stadspromotie overlappen elkaar. Om meer synergie te creëren en efficiënter met de beperkte beschikbare middelen en capaciteit om te kunnen gaan, gaan we op deze beleidsvelden als zelforganiserend team werken. Nu wordt er meer ingezet op marketing, ondernemerscontacten en uitvoeringsprojecten als onderdeel van het team Economie, Recreatie & Toerisme.

Geertruidenberg op de kaart

Met de samenwerkingspartners blijven we werken aan het toeristisch op de kaart zetten van Geertruidenberg, vestingstad aan de Biesbosch. Hierbij gaan we ons meer richten op bezoekers uit België en West-Duitsland, omdat dit voor Brabant interessante doelgroepen zijn. Ook wordt er voor de promotie van Geertruidenberg samengewerkt met verschillende toeristische organisaties zoals Visit Brabant, de Zuiderwaterlinie, Beleef de Biesbosch, de vereniging Nederlandse Vestingsteden en Varen in Brabant. De toeristische samenwerking met de gemeente Drimmelen wordt geïntensiveerd.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

We reiken jaarlijks een Groene Pluim uit aan een lokaal bedrijf die serieus werk maakt van de global goals. Naast deze waardering voor het bedrijf is het met name gericht op het vervolg. De Groene Pluim is geen eindpunt maar een startpunt om samen met de andere Groene Pluimhouders verdere stappen te maken, elkaar te inspireren, kennis te delen en als netwerk te gebruiken.

Samenwerking ondernemers

We werken intensief samen met verschillende organisaties (o.a. VOG, KHN, ZLTO, TPG). Dit doen we door reguliere overleggen te houden maar ook om branche gerichte (thema) bijeenkomsten samen met collectieven te organiseren (retail, industrie, horeca, agrarische sector, toerisme).

We zijn zichtbaar en bereikbaar voor ondernemers, ook op locatie. We bezoeken per maand een tweetal lokale bedrijven.

2.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
P2	2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0
P2	3.1	Economische ontwikkeling	-35.000 V	-35.000 V	-35.000 V	-35.000 V
P2	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0
P2	3.4	Economische promotie	-10.000 V	-10.000 V	-10.000 V	-10.000 V
P2	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0
P2	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.000 N	0	0	0
		Mutaties > € 10.000	-35.000 V	-45.000 V	-45.000 V	-45.000 V
		Mutaties < € 10.000	-128.000 V	-128.000 V	-128.000 V	-128.000 V
		Saldo van de mutaties	-163.000 V	-173.000 V	-173.000 V	-173.000 V

3.1 – 3.4 Economie, Recreatie en Toerisme

Op het totaal programma Economie, Recreatie & Toerisme (inclusief stadspromotie) bezuinigen we € 25.000. Door synergie voordeel en een intensievere samenwerking met onze partners is het mogelijk om de acties met minder middelen uit te voeren. Daarbij voeren we het uitvoeringsprogramma meer gefaseerd uit. We verlengen de termijn voor het uitvoeringsprogramma zo nodig met een jaar.

3.1 Rewin

De bijdrage voor Rewin (RWB bijdrage) is in totaliteit met € 19.500 verlaagd en overgeheveld naar . taakveld 0.1 binnen programma 7. Dit bedrag is overigens een totaalbedrag van de begrotingsbedragen die zijn opgenomen onder diverse producten. In de loop van 2021 wordt deze verlaging successievelijk toegerekend.

5.7 Speelsterreinen en voorzieningen

Voor speelterrein aan de Roemer Visscherstraat is in 2021 incidenteel een bedrag van € 10.000 nodig om een veilige valondergrond in de speeltuin te kunnen aanleggen. De huidige valdemping en ondergrond volstaan niet meer en moeten vervangen worden. Indien deze werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zal het om veiligheidsredenen noodzakelijk zijn om een aantal speeltoestellen te verwijderen of het speelterrein af te sluiten.

Programma 2 Economie, Recreatie & toerisme

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	1.040	659	630	630	630
Baten	108	42	28	28	28
Saldo	932	617	602	602	602
Resultaat bestemming					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	1.040	659	630	630	630
Baten	108	42	28	28	28
Saldo	932	617	602	602	602

Bedragen in € 1.000

2.4 Risico's

Gevolgen corona voor evenementen, ondernemers en uitvoeringsprogramma

We hebben nog steeds te maken met (de gevolgen van) de coronacrisis. Ondernemers kunnen langdurig last hebben van deze crisis, veel ondernemers treft het vroeg

of laat. Dit heeft ook gevolgen voor de gemeente. De 1,5 meter samenleving kan van invloed zijn op o.a. het organiseren van evenementen en bijeenkomsten. Het is nog niet duidelijk welke gevolgen corona op langere termijn heeft op economie en toerisme, maar het is voorstelbaar dat de acties die nu gepland zijn wellicht aangepast moeten worden om zo beter aan te sluiten bij de nieuwe situatie.

Beleidsindicatoren										
Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron
			2019	2020	2021	2022	2023	2024		
14.	3. Economie	Functiemenging	53,9	54	54	54	54	54	%	LISA
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	144,2	144	140	140	145	150	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA

* nnb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

Programma 3

Sportvoorzieningen

Missie

Alle inwoners moeten in onze gemeente kunnen sporten.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Bewegen is belangrijk. Het houdt je lichamelijk én geestelijk fit en gezond.
- Onze gemeente voorziet in een groot aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud. De achterliggende gedachte is het bevorderen van de gezondheid op een laagdrempelige wijze. De focus ligt hierbij op jeugd en ouderen.

3.1 Bestaand beleid begroting 2021

Exploitatie gemeentelijke zwembaden

In het najaar van 2019 is gestart met de renovatie van beide gemeentelijke buitenzwembaden. Naar verwachting wordt de gehele renovatie in beide zwembaden in het voorjaar van 2021 afgerond. Na afronding van de renovatie wordt de exploitatie van de zwembaden opnieuw aanbesteed.

Door de coronacrisis hebben we een afwijkende openstelling van de gemeentelijke buitenzwembaden in 2020. De financiële gevolgen zouden nog kunnen doorlopen naar 2021, hoeveel is momenteel nog niet duidelijk.

Duurzaamheid sportaccommodaties

De buitensportverenigingen kunnen, indien zij dit wensen, begeleid worden bij het doen van een aanvraag voor de landelijke BOSA¹-subsidie

voor duurzaamheidsmaatregelen. Dit is een verantwoordelijkheid van de vereniging. SportStroom kan deze begeleiding bieden. Indien de BOSO-subsidie wordt verkregen kan de vereniging bovendien een beroep doen op een lening uit de "Stimuleringslening duurzaamheid sportaccommodaties".

Lokaal Sportakkoord

Een sportformateur heeft samen met de gemeente, lokale sportaanbieders en externe partijen met raakvlakken tot sport (welzijnsorganisaties, fysiotherapeuten) een Lokaal Sportakkoord opgesteld. In 2020 en 2021 wordt hier uitvoer aan gegeven met behulp van het uitvoeringsbudget.

Dit wordt in samenspraak met extern aangesloten organisaties gedaan. De gemeente is dus één van de deelnemende partijen binnen het Lokaal Sportakkoord.

3.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Basisvoorzieningen bij sportverenigingen

Resultierend uit de herijking sportaccommodatiebeleid wordt vastgesteld wat een basisvoorziening is. Dit dient duidelijkheid te verschaffen over eerste aanschaf, vervanging en onderhoud. De afronding van de herijking staat gepland voor december 2020.

Indien dit afwijkend is van de bestaande situatie houdt dit in dat er praktische aanpassingen gedaan moeten

worden. Er is niet duidelijk of en hoeveel financiële middelen hieraan gekoppeld moeten worden.

Sporthal

Door Synarchis is een verdiepingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten worden in 2020 gepresenteerd aan het college. Nog onduidelijk welk vervolg hieraan gegeven gaat worden.

¹ BOSA: Stimulering Bouw en Onderhoud van Sportaccommodaties

3.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021		Mutatie 2022		Mutatie 2023		Mutatie 2024	
P3	5.1	Sportbeleid en activering	-7.000	V	-14.000	V	-21.000	V	-28.000	V
P3	5.2	Sportaccommodaties	0		0		0		0	
	Mutaties > € 10.000		-7.000	V	-14.000	V	-21.000	V	-28.000	V
	Mutaties < € 10.000		143.000	N	143.000	N	143.000	N	143.000	N
	Saldo van de mutaties		136.000	N	129.000	N	122.000	N	115.000	N

5.1 Sportbeleid, huurcompensatie

Vanaf 2021 wordt de huurcompensatie voor binnensport in 4 jaar met jaarlijks 25% afgebouwd tot nul. Op basis van eerdere besluitvorming kunnen alle binnensportverenigingen welke bij een commerciële exploitant huren, aanspraak maken op huurcompensatie. Echter alleen de verenigingen welke zijn opgenomen in de begroting doen dit jaarlijks. Het betreft de volgende verenigingen: BC Agathos, Badminton Mash, BV Peona, HMC Raamsdonksveer, Volleybalclub Geertruidenberg en Bushido.

5.1 Uitvoering herijking sportaccommodatiebeleid

Op dit moment wordt de herijking van het sportaccommodatiebeleid voorbereid. Wij verwachten in december 2020 met een voorstel naar de gemeenteraad te komen.

5.2 Bijdrage exploitanten accommodatie gemeentelijke zwembaden

Bij het vaststellen van de kadernota heeft de raad de wens uitgesproken om jeugdabbonnementen op een vaste prijs te houden. De kosten hiervan waren geraamd op € 30.000. Vanwege de opgave waar we voor staan is deze wens niet in de begroting opgenomen. Mede vanwege de upgrading/verbouwing van de zwembaden achten wij het

redelijk om hogere tarieven te hanteren. Het vasthouden aan gratis abonnementen zou tot extra tekorten op de zwembaden leiden.

5.2 Renovatie velden

Veld 8, 9 en 10 van RFC zijn aan groot onderhoud toe. Door het afstaan van veld 7 en het uitstellen van de renovatie aan veld 8 zijn deze velden nu meer bespeeld. Steeds vaker dienen trainingen afgelast te worden door de slechte kwaliteit van de velden. De wens van de vereniging is om deze velden af te stoten en twee bestaande velden aan de kant van het clubgebouw om te bouwen naar kunstgrasvelden. In 2021 willen we één veld totaal renoveren. Dit om de vereniging te kunnen voorzien in voldoende trainingsgelegenheid. Komende jaren wordt gekeken naar de overige velden en/of wens van de vereniging. Hiervoor wordt investeringskrediet € 150.000,- (incl. btw) gevraagd. Dit bedrag is opgenomen in het investeringsplan 2021-2024.

Programma 3 Sportvoorzieningen

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	1.161	1.570	1.541	1.531	1.513
Baten	191	194	191	191	191
Saldo	970	1.376	1.350	1.340	1.322
Resultaat bestemming					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	24	0	0	0	0
Saldo	-24	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	1.161	1.570	1.541	1.531	1.513
Baten	215	194	191	191	191
Saldo	946	1.376	1.350	1.340	1.322

Bedragen in € 1.000

3.4 Risico's

Btw op exploitatie sport

Vanaf 2019 in de btw-vrijstelling op sport verruimd. Hierdoor is voor de gemeente geen btw meer verrekenbaar op realisatie, exploitatie en beheer van sportaccommodaties.

Er is een compensatieregeling (SPUK) opgezet om het financiële nadeel af te dekken. Bij een overschrijding van het subsidieplafond van de SPUK-uitkering worden alle aanvragen naar rato verminderd. Door de onzekerheid van de compensatieregeling blijft er sprake van een jaarlijks vooraf onbekend financieel risico.

Beleidsindicatoren

Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron
				2019	2020	2021	2022	2023		
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters **	nrb	nrb	nrb	nrb	nrb	nrb	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

* nrb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

** NB: de meest recente gegevens over de indicator 'niet-sporters' dateren uit 2016 en is 55,5%. Het betreffende onderzoek wordt één keer per vier jaar uitgevoerd. Laatste onderzoek dateert uit 2016.

Programma 4

Onderwijs

Missie

Elk kind heeft recht op een goede start en een goede toekomst, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Solide onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs.
- Wij willen duurzame onderwijshuisvesting aanbieden met aandacht voor klimaatbeheersing en de integrale kind-centra realiseren.
- In samenspraak met de schoolbesturen komen wij tot de uitvoering van het toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan.

4.1 Bestaand beleid begroting 2021

Basisonderwijs

Het (deels) bekostigen van conciërges op de scholen is geen wettelijk taak van de gemeente. De huidige conciërgeregeling wordt daarom afgebouwd. In 2021 zal voor de laatste keer 25% van de loonkosten door de gemeente worden vergoed.

Huisvesting basisonderwijs

De gemeenteraad heeft op 22 februari 2018 een krediet beschikbaar gesteld voor de vervangende nieuwbouw van basisschol De Wilsdonck. Tijdens de voorbereiding van de nieuwbouw is een wijziging in de planvorming ontstaan door een mogelijke samenvoeging met de nieuwbouw van BS De Vonder die voor realisatie in 2022 in het IHP is opgenomen. Deze samenvoeging zal zowel onderwijskundige- alsook kostenvoordelen met zich brengen maar vergt een langere voorbereiding om het proces zorgvuldig te laten verlopen. De termijn waarbinnen een bouwopdracht moet zijn gegeven is daarom met anderhalf jaar verlengd, tot 1 april 2021.

Onderwijsachterstandenbestrijding

In 2020 is het nieuwe beleid voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vastgesteld.

De redenen voor de vernieuwing van het VVE-beleid zijn:

1. De nieuwe landelijke eis van 960 uur voorschools aanbod vanaf 1 augustus 2020.
2. Behoeftte aan aanscherping van het voorgaande beleid. Met als doel de kwaliteit van het VVE- aanbod te versterken.
3. Sinds 2019 ontvangt de gemeente een ruimer onderwijsachterstandenbudget van het Rijk. Dit wordt ingezet voor het VVE-aanbod en dient iedere 4 jaar aan het Rijk te worden verantwoord.

Een belangrijke wijziging ligt in het feit dat de criteria voor VVE-indicatie zijn verruimd. Voorheen kwamen vooral peuters met een taalachterstand en taalontwikkelingsstoornis in aanmerking. Vanaf 2020 horen ook peuters met een sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand of met een motorische achterstand tot de VVE-doelgroep. Evenals peuters waarvan de ouders in de schuldhulpverlening zitten. De monitoring van het aantal bereikte VVE-peuters vindt vanaf 2020 plaats in de Peutermonitor. In 2021 zullen de consequenties van de uitbreiding van de doelgroep en de werking van de peutermonitor worden geëvalueerd.

4.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Huisvesting basisonderwijs

Vervangende nieuwbouw voor de gymzaal in Raamsdonk is in het IHP gepland voor 2022. In 2021 zullen we met de voorbereidingen starten.

Basisschool De Biekorf zal in het schooljaar 2020/2021 uitbreiden met een extra groep. Uitbreiding eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair is, op grond van artikel 92 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 2 van de verordening een door de gemeente te bekostigen voorziening. Voor bekostiging van de uitbreiding eerste inrichting is het niet nodig dat ook het schoolgebouw fysiek wordt uitgebreid. Op grond van de normvergoedingen prijspeil 2020 bedraagt de vergoeding voor uitbreiding eerste inrichting onderwijsleerpakket en

meubilair € 10.798,50. Na bekostiging van de gevraagde uitbreiding eerste inrichting is de school ingericht voor 2106 m². In 2021 zal een separaat voorstel worden voorgelegd.

Gymnastieklokaal Elisabethstraat / gevelbeplating Biekorf/Vuurvlinder

In 2021 zal het benodigde onderhoud aan het gymnastieklokaal aan de Elisabethstraat worden uitgevoerd. Hiervoor zal separaat een investeringsvoorstel worden gedaan in 2021.

De 2e fase van de gevelbeplating Biekorf/Vuurvlinder is in het investeringsplan 2021 opgenomen en zal zo snel mogelijk in 2021 worden gerealiseerd.

4.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
P4	0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
P4	4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
P4	4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
P4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-56.000 V	-56.000 V	-56.000 V	-56.000 V
		Mutaties > € 10.000	-56.000 V	-56.000 V	-56.000 V	-56.000 V
		Mutaties < € 10.000	51.000 N	-104.000 V	-70.000 V	19.000 N
		Saldo van de mutaties	-5.000 V	-160.000 V	-126.000 V	-37.000 V

4.2 Binnensportvoorziening Raamsdonksveer

De huidige sporthal Parkzicht is zeer gedateerd en voldoet niet aan de huidige normen. De raad heeft ons college opdracht gegeven nader onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een nieuwe sporthal in de gemeente. Momenteel werken wij aan een scenario waarbij we door gebruikmaking van de in het IHP opgenomen bedragen ten behoeve van gymnastieklokalen voldoende dekkingsmiddelen kunnen genereren om te kunnen voorzien in een nieuwe sportaccommodatie waarin alle

binnensporten hun activiteiten kunnen uitvoeren. Wij hopen de resultaten hiervan op korte termijn te kunnen presenteren aan de raad.

4.3 Peuterspeelzalen

De bedragen die noodzakelijk zijn voor de subsidiering van de peuterspeelzalen zijn geactualiseerd. Gebleken is dat de ramingen te hoog in de begroting zaten en derhalve vanaf 2021 administratief aangepast op het juiste niveau. Het voordeel bedraagt structureel € 56.000.

Programma 4 Onderwijs

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	2.490	2.108	2.088	2.257	2.356
Baten	481	535	590	618	618
Saldo	2.009	1.573	1.498	1.639	1.738
Resultaat bestemming					
Lasten	60	120	180	240	300
Baten	370	0	14	127	226
Saldo	-310	120	166	113	74
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	2.550	2.228	2.268	2.497	2.656
Baten	851	535	604	745	844
Saldo	1.699	1.693	1.664	1.752	1.812

Bedragen in € 1.000

4.4 Risico's

Uitvoering IHP (Integraal Huisvestings Plan)

Solide onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs. Uitvoering van het IHP is van belang om in goed onderwijs te kunnen blijven voorzien.

Naar de huidige inzichten is het te verwachten dat de normbedragen voor nieuwbouw niet toereikend zullen zijn. Er zal, zoals ook door de raad vastgesteld, worden gezocht naar slimme oplossingen, samenvoegingen, renovatie, combineren e.d..

Leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer kost ongeveer € 320.000 per jaar. Er is de afgelopen jaren een toename te zien in het aantal leerlingen dat naar het speciaal (basis) onderwijs gaat, waardoor de totale kosten voor vervoer ook hoger uitvallen. Daarnaast is er steeds vaker sprake van complexe problematiek. Wanneer er vanwege een structurele lichamelijke, verstandelijke, psychische of zintuiglijke handicap vervoer naar verder gelegen scholen toegekend moet worden, betekent dit veelal individueel (en daardoor relatief duur) vervoer. Hierdoor kan het budget overschreden worden. Door met aanvragers in overleg te gaan over mogelijke alternatieve oplossingen proberen we het risico op overschrijdingen te beperken.

Beleidsindicatoren											
Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron	Opmerking
			2019	2020	2021	2022	2023	2024			
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	2	5	5	5	5	5	Totaal aantal meldingen per 1.000 leerlingen	RBL	
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	77	80	80	80	80	80	Totaal aantal meldingen	RBL	
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	nmb	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.	RBL	

* nmb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

Programma 5

Mens, Zorg en Inkomen

Missie

We zijn en blijven een sociale gemeente. De zorg aan het individu staat voorop. Zorg en sociaal beleid worden op een nieuwe manier georganiseerd. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Iedereen krijgt de zorg die nodig is.
- Het participatiebeleid blijft op niveau. Waar nodig zal dit beleid verder vorm krijgen.
- We optimaliseren het armoedebelief en de schuldhulpverlening.
- We ondersteunen initiatieven voor concrete jeugdactiviteiten.
- Het mogelijk maken dat kwetsbare inwoners in onze gemeente zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

5.1 Bestaand beleid begroting 2021

Beleid bijzondere bijstand

Het huidige beleid voor de bijzondere bijstand wordt geactualiseerd. Hiermee is in 2020 een start gemaakt. Door Corona is dit proces vertraagd en loopt dit project in 2021 door.

Beleidsplan 3D

De opstelling en besluitvorming met betrekking tot een nieuw beleidsplan 3 D zou in 2020 plaatsvinden, maar vanwege de coronacrisis loopt de planning enigszins vertraging op. Met name de organisatie van interactieve bijeenkomsten met inwoners en maatschappelijke organisaties in het veld kan pas op een later tijdstip, waardoor de besluitvormingsfase naar alle waarschijnlijkheid opschuift naar de eerste helft van 2021.

Wmo voorzieningen

Belangrijk onderdeel van de Wmo zijn de voorzieningen (begeleiding, huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen etc.) De uitgaven voor deze voorzieningen vergen een substantieel aandeel van de begroting. Naar verwachting zullen deze kosten i.v.m. autonome ontwikkelingen (extramuralisering van zorg, vergrijzing, aanzuigende werking abonnementstarief etc.) de komende jaren verder toenemen. Overeenkomstig de eerder aan uw raad toegestuurde RIB over de oplopende uitgaven WMO, hebben wij de uitgaven op deze maatwerkvoorzieningen met 7% verhoogd, conform het in dezelfde RIB opgenomen rekenmodel van de VNG.

Bij de kadernota is een kostenbeheersingsplan vastgesteld. De uitwerking, die in 2020 is gestart zal verder doorlopen in 2021.

Langer Thuis – kernenaanpak

Ten behoeve van alle kernen worden bewonersbijeenkomsten georganiseerd en plannen van aanpak opgesteld, waarin de onderwerpen en aandachtspunten uit de bijeenkomsten worden vertaald in actiepunten.

De bijeenkomsten leveren een belangrijke bijdrage aan de bewustwording van ouderen dat zij bijtijds maatregelen moeten nemen om langer zelfstandig te wonen en de gemeente krijgt een goed beeld van eventuele knelpunten, die zich in de kernen voordoen op dit vlak.

Voor de uitvoering van het plan van aanpak Raamsdonksveer Zuid heeft de gemeenteraad in 2019 € 50.000 beschikbaar gesteld. Wij zullen bezien in hoeverre ook een gedeelte van dit budget ingezet kan worden voor de andere (nog te ontwikkelen) actieplannen.

Verder moet ook het project "Ons Huis, ons thuis" in 2021 een belangrijke bijdrage leveren aan de bewustwording en gerichte ondersteuning van ouderen op dit vlak, via

de Brede Woonadviesgesprekken, de ThuisScan en ondersteuning door achterliggende organisaties.

Plan van aanpak Dementievriendelijk Geertruidenberg

In 2018 is het project Dementievriendelijk Geertruidenberg opgestart. In 2019 en 2020 is in samenwerking met de verschillende werkgroepen een plan van aanpak opgesteld voor de structurele inbedding van het project dementievriendelijke gemeente. Dit plan wordt in 2020 nog separaat aan uw raad voorgelegd. In de begroting 2021 vragen wij uw raad € 10.000 structureel beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het plan van aanpak. Na accordering door uw raad vindt vanaf 2021 de uitvoering van het plan van aanpak plaats.

Mantelzorgvriendelijke gemeente

Uw raad heeft het beleidsplan 'Mantelzorg en vrijwillige inzet' vastgesteld. Een van de speerpunten uit dit beleidsplan is om van de gemeente Geertruidenberg een mantelzorgvriendelijke gemeente te maken. De eerste stap hiertoe is om de ambtelijke organisatie van de gemeente Geertruidenberg mantelzorgvriendelijk te maken. In 2021 gaan wij dit uitrollen binnen onze organisatie.

Pilot POH-jeugd

Op basis van de tussenevaluatie 2020 wordt bekeken of de pilotfase mogelijk kan worden verlengd en dat de pilot ook doorloopt in 2021. Daarbij zal ook een financiële afweging gemaakt worden.

Lokaal uitvoeringsplan jeugd

Bij de kadernota is een oplegger toegevoegd over mogelijke kostenbeheersingsmaatregelen. De uitwerking van deze maatregelen wordt vastgelegd in een uitvoeringsplan. Met deze maatregelen is gestart in 2020 en deze lopen verder door in 2021. Tevens verwijzen wij naar de passage over jeugd in de inleiding.

Multifunctionele OntmoetingsPlek (MOP)

In 2021 wordt de eerste fase van een multifunctionele ontmoetingsplek in het Koningspark gerealiseerd. De MOP zal qua uitstraling passen in de stijl van het Koningspark. Voor kinderen in de basisschoolleeftijd kan er natuureducatie gegeven worden, jongeren kunnen er elkaar ontmoeten en er kunnen muziekoptredens of voordrachten gegeven worden.

Jongerenwerk

In 2021 ligt er een visie op jongeren in onze gemeente. Een onderdeel van deze visie zal zijn welke rol en taken

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

we voor jongerenwerk in onze gemeente zien. De visie zal in lijn zijn met de brede visie op het sociale domein die eind 2020 geformuleerd wordt. Uitgangspunt zal in ieder geval zijn dat er vanuit jongerenwerk veelal preventief op (talent)ontwikkeling van jongeren wordt ingezet om problemen op latere leeftijd te voorkomen.

Buurthuis de Schelf

Ook in 2020 kwamen jongeren regelmatig naar buurthuis de Schelf. Veel jongeren vinden een luisterend oor bij de beheerders van de Schelf. In afstemming met de

jongerenwerkers zijn er regels opgesteld, met hieraan gekoppeld een beloningssysteem. Wijkvereniging Den Hooijpolder ontvangt een subsidie om toezicht te houden op deze jongeren. In het vierde kwartaal van 2020 wordt dit geëvalueerd en wordt bepaald of de subsidie in 2021 wordt voortgezet.

5.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Ouderenbeleid / Wmo-woonvoorzieningen

Aan de in het raadsprogramma genoemde de actielijnen m.b.t. het Ouderenbeleid wordt ook in 2021 uitvoering geven via de projecten van het Programma Langer Thuis (zie hierboven onder Langer Thuis en kernenaanpak).

De beoogde versnelling voor wat betreft het (nieuw) bouwen van levensloopbestendige woningen en/of het aanpassen van bestaande woningen, is in 2021 een aandachtspunt bij de vaststelling van de prestatieafspraken met de woningcorporatie.

In de startnotitie over de verdere planontwikkeling Prisma-locatie Theresiastraat is de realisering van ontmoetingsplek in de wijk Boterpolder/Sandoel meegenomen.

Schuldhelpverlening

Verkennen hoe nieuwe (landelijke) inzichten betreffende integrale aanpak van schuldhulpverlening de dienstverlening in Geertruidenberg kan versterken. Dit wordt in samenhang met de implementatie van de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening opgepakt.

Met ingang van 01-01-2021 wordt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd t.b.v. de uitwisseling van persoonsgegevens. Hiermee komt er een wettelijke grondslag voor geautomatiseerde gegevensuitwisseling met woningverhuurders, energiemaatschappijen, drinkwaterleveranciers en zorgverzekeraars. Doel van deze wijziging is om gemeenten in de gelegenheid te stellen om per 01-01-2021 uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke taak vroegsignalen te gebruiken om inwoners met schulden vroegtijdig op te sporen en actief te benaderen voor een aanbod schuldhulpverlening. Afhankelijk van de keuze voor aansluiting bij reeds bestaande systemen voor de gegevensuitwisseling (bijvoorbeeld Bureau Krediet Registratie) of gebruikmaking van het convenant vroegsignalering van de Nederlandse Vereniging Voor Volkskrediet, dat momenteel nog in ontwikkeling is, brengt dit structureel extra kosten met zich mee. Tevens is de verwachting dat hierdoor een grotere groep mensen met schulden bereikt kan worden en de kosten van de schuldhulpverlening zelf mogelijk ook toe zullen nemen.

5.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021		Mutatie 2022		Mutatie 2023		Mutatie 2024	
P5	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-30.000	V	-30.000	V	-30.000	V	-30.000	V
P5	6.2	Wijkteams	47.000	N	47.000	N	47.000	N	47.000	N
P5	6.3	Inkomensregelingen	-390.000	V	-198.000	V	-198.000	V	-198.000	V
P5	6.4	Begeleide participatie	79.000	N	67.000	N	61.000	N	28.000	N
P5	6.5	Arbeidsparticipatie	-61.000	V	-42.000	V	-42.000	V	-42.000	V
P5	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	95.000	N	66.000	N	66.000	N	66.000	N
P5	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	168.000	N	-24.000	V	-24.000	V	-24.000	V
P5	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	400.000	N	200.000	N	200.000	N	200.000	N
P5	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0		0		0		0	
P5	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	342.000	N	314.000	N	314.000	N	314.000	N
P5	7.1	Volksgesondheid	66.000	N	28.000	N	28.000	N	28.000	N
P5	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0		0		0		0	
		Mutaties > € 10.000	716.000	N	428.000	N	422.000	N	389.000	N
		Mutaties < € 10.000	216.000	N	213.000	N	216.000	N	216.000	N
		Saldo van de mutaties	932.000	N	641.000	N	638.000	N	605.000	N

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Voorgesteld wordt om het mantelzorgcompliment te halveren. Dit zou een besparing van € 40.000 betekenen. Voor het project "dementievriendelijke gemeente" wordt een jaarlijks budget van € 10.000 gevraagd.

6.1 Nieuwe Wet Inburgering 2021

Medio 2021 komt de regierol voor de inburgering naar de gemeente. Beleid, uitvoering bereiden zich hierop voor en hebben de samenwerking gezocht met de Dongemondgemeenten. Onder andere via duale trajecten en de pilot Ontzorgen. Mogelijk volgt uit de nieuwe wet ook een aanbestedingsprocedure.

6.1 OMC

Reeds geruime tijd zijn we met het bestuur van OMC in gesprek over de business case van het OMC, het Agnesgebouw en de locatie gymzaal aldaar. De afgelopen jaren bleek dat de visie van het bestuur nogal eens veranderde als het ging om de planvorming en het toekomstig eigendom. Inmiddels is er een duidelijke lijn waar te nemen. Het bestuur wil eigenaar van het OMC blijven en neemt zijn verantwoordelijkheid omtrent de toekomstige ontwikkelingen en doet dit samen met de huurders en de inwoners in de kern Raamsdonk.

Men staat een gefaseerde aanpak voor. Een eerste stap is dat men binnen afzienbare tijd wil starten met de renovatie van het dak. Men maakt gebruik van de hiervoor door de provincie beschikbaar gestelde subsidie. Via de recent aan u beschikbaar gestelde RIB hebben wij u geïnformeerd dat wij de reeds toegezegde € 170.000,- hiervoor aan het bestuur beschikbaar hebben gesteld. We gaan samen met bestuur verder in het proces business case. Wij verwachten u hierover in maart 2021 een voorstel te kunnen doen.

6.2 Eerstelijnsloket Jeugd

Binnen de knelpuntennotitie 2021 is de uitbreiding uren voor een adviseur sociaal domein jeugd opgenomen. Hierdoor wordt het mogelijk om zowel regionaal (WBO Jeugd) als lokaal (CJG) extra in te zetten op beheersing van de kosten en kwaliteit van zorg. De afgelopen jaren is met name stevig ingezet op professionalisering van de regionale jeugdzorgfunctie, te weten de inkoop van specialistische jeugdzorg via WBO Jeugd. Volgend jaar zal echter ook op lokaal niveau extra inzet gepleegd worden. Het CJG is namelijk de enige verwijzer naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp, waarop we als gemeente zelf invloed hebben. De toevoeging van een beleidsmedewerker jeugd maakt deze focus mogelijk.

6.2 Inkoop niet vrij toegankelijke jeugdhulp/WBO Jeugd

Sinds de decentralisatie is de gemeente Geertruidenberg ingedeeld in de jeugdregio WBO. WBO heeft de inkoop van niet vrij toegankelijke jeugdhulp, ofwel specialistische jeugdzorg, belegd bij de gemeente Breda. De kosten van deze vormen van jeugdhulp lopen jaarlijks fors op. In 2021 zal de ingezette lijn van kostenbeheersing en kwaliteit(verbetering) van zorg worden doorgezet. De effecten van deze kostenbeheersingsmaatregelen zijn lastig meetbaar, daar de jeugdwet een openeindregeling kent. Dit zorgt ervoor dat er met betrekking tot de uiteindelijke kosten van jeugdhulp altijd een risico blijft bestaan.

6.2 Centrum Jeugd en Gezin Drimmelen Geertruidenberg

Er is sprake van een verhoging van € 62.000 op de totale begroting van de GR CJG. Dit blijkt noodzakelijk vanwege met name hogere personeelskosten, o.a. door CAO stijgingen en dat de inschaling op basis van functieweging gewijzigd moest worden opgenomen in de begroting.

6.3 PW Inkomen, Uitkeringen WWB Uitkeringen WWB

Ondanks de Coronacrisis is er nog steeds sprake van een daling van ons klantenbestand. Bekend is dat het beroep op de WW in de regio is toegenomen, vraag is of deze personen uiteindelijk doorstromen naar de bijstand. Nu er vooralsnog geen sprake is van een stijging van het bestand maar juist van een daling van het bestand kan het begroot bedrag verlaagd worden met € 225.000 tot € 3.725.000. Dit neemt niet weg dat uiteindelijk wel de verwachting is (ook landelijk) dat het bestand uitkeringsgerechtigden (uiteindelijk) gaat stijgen dus wel noodzaak dit op het netvlies te houden.

Terugvordering en verhaal

Door onderzoek door onze fraudepreventiemedewerker naar lopende uitkeringen, komen uitkeringen die onterecht worden verstrekt steeds vaker aan het licht. In veel gevallen dient er over kortere of langere periode uitkering te worden teruggevorderd. Dit leidt tot een hoger bedrag aan terugvorderingen. Reëel is om het begroot bedrag te verhogen met € 57.000.

6.3 Inkomensvoorzieningen (IOAW/IOAZ)

Het beroep op regeling IOAW en IOAZ is in de afgelopen periode afgenomen. Verwachting is niet dat het beroep op deze regelingen op korte termijn weer toe zal nemen. Vandaar dat het gerechtvaardigd is het begroot bedrag voor deze regelingen te verlagen met € 100.000.

6.3 Besluit bijstandverlening Zelfstandigen

Uitkeringen BZ

Het beroep op de regeling BZ door de zelfstandigen binnen onze gemeente is dit jaar toegenomen. Een direct gevolg van de Coronacrisis. Op basis van het huidige beroep op de regeling is het nodig het begroot bedrag te verhogen met € 20.000.

Terugvordering en verhaal

Als direct gevolg van het aanstellen van een medewerker terugvordering en verhaal vindt de invordering van openstaande vorderingen veel effectiever plaats. Dit levert een hogere opbrengst op, waardoor het gerechtvaardigd is deze post te verhogen met € 40.000.

6.3 Bijzondere Bijstand Indicatiestellingen

Uit de huidige uitgaven blijkt dat er minder aanleiding is tot het aanvragen van medische adviezen. De collectieve

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

zorgverzekering vangt het grootste deel van de medische kosten al af. Op basis van de huidige uitgaven is het gerechtvaardigd het budget te verlagen met € 7.000 tot € 7.000.

Bijzondere Bijstand

Deze post is verlaagd met € 50.000. Het gaat hierbij om een herschikking van budgetten over verschillende begrotingsposten. Voorheen werden veel kostensoorten onder de post bijzondere bijstand geschaard, nu zijn voor deze kostensoorten aparte begrotingsposten opgenomen.

Individuele inkomenstoelag

Op basis van huidige uitgaven die tot nu toe gedaan zijn voor de Individuele Inkomenstoelag is het gerechtvaardigd het begroot bedrag te verhogen met € 12.000. Wel hierbij de opmerking dat deze regeling onlangs is aangepast.

Tegemoetkomingsregeling

Op basis van huidige uitgaven die tot nu toe gedaan zijn voor de Tegemoetkomingsregeling is het gerechtvaardigd het begroot bedrag te verhogen met € 15.000.

Individuele studietoelage

Het beroep wat op deze regeling wordt gedaan (ook in de afgelopen jaren) is vrijwel nihil. Op basis hiervan is het te rechtvaardigen het begroot bedrag te verlagen met € 24.000.

Regeling chronisch zieken en gehandicapten

Van de Regeling chronisch zieken en gehandicapten wordt al jaren minimaal gebruik gemaakt. Het begroot bedrag kan, op basis van de daadwerkelijke uitgaven, verlaagd worden met € 20.000.

Bewindvoeringskosten

Al enkele jaren is te zien dat het beroep op bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten een vlucht neemt. Op basis van de huidige uitgaven voor de bewindvoeringskosten is het noodzakelijk het begroot bedrag te verhogen met € 55.000.

Woninginrichting

De kosten van woninginrichting spelen met name bij statushouders die zich binnen de gemeente vestigen. Op basis van de huidige uitgaven kan het begroot bedrag worden verlaagd met € 5.000.

6.3 Armoedebestrijding

De huidige beleidsregels veroorzaken een structurele overschrijding. De beleidsregels worden per 2021 gewijzigd. Inwoners behouden tot het einde van hun beschikking recht op de oude regeling. Dus 2021 is een overgangsjaar. Op basis van historische gegevens verwachten wij dat de uitgaven voor 2021 € 36.000

moeten worden verhoogd. Vanaf 2022 is een verhoging van € 3.000 afdoende.

6.4 Sociale werkplaatsen

Bijdrage voor MidZuid is gestegen met € 79.032. Voor 2022 wordt de taakstelling van 5% opnieuw ingezet € 12.300.

6.5 Rekenkameronderzoek Participatiewet

De rekenkamercommissie West-Brabant onderzoekt de uitvoering van de Participatiewet. Wij verwachten dat het onderzoeksrapport aanknopingspunten zal geven voor verbeteringen.

6.6 Beschermd wonen

Met ingang van 1 januari 2021 is de decentralisatie van Beschermd Wonen een feit. De hiervoor door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden in een regionale begroting opgenomen.

In 2020 zijn nadere afspraken gemaakt over de afbakening van de doelgroep Beschermd Wonen. Het gevolg van deze afbakening is dat een aantal cliënten, waarvan de zorgomvang over het algemeen zwaar is, onder werking van de ambulante Wmo gaan vallen.

6.6 Gedeelde Mobiliteit, woonvoorzieningen en hulpmiddelen

Vanaf 2020 werken we samen met de regio en de Provincie aan Gedeelde Mobiliteit in West-Brabant per 2023. Hierin krijgt ook het Deeltaxivervoer een plaats. In 2021 wordt verder gewerkt aan de nota van uitgangspunten en het bestek ten behoeve van de nieuwe aanbesteding.

De bijdrage aan de kosten RWB ten behoeve van collectief vervoer stijgt met € 47.055. Vanaf 2022 wordt de taakstelling van 5% op totaal budget RWB van € 18.100 opnieuw ingezet.

Voor woonvoorzieningen WMO is € 12.300 extra budget noodzakelijk en voor WMO hulpmiddelen € 36.000.

6.71 Wmo, huishoudelijke verzorging en begeleiding

Momenteel loopt er een aanbesteding voor de huishoudelijke verzorging. Duidelijk is dat er voor 2021 € 165.250 en voor 2022 en verder € 153.000 meer kostengemaakt gaan worden. Kosten voor begeleiding nemen vanaf 2021 met € 133.000 toe. Als taakstellende bezuiniging is voor 2021 een bedrag van € 120.000 en vanaf 2022 en verder € 300.000 opgenomen. Voor een toelichting op de budgetontwikkeling en de taakstellingen verwijzen wij naar de inleiding van de begroting.

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

Voor Wmo begeleiding PGB kan de raming met € 10.000 naar beneden worden bijgesteld.

6.72 Jeugdzorg

De uitvoeringskosten van jeugdzorg zijn met € 600.000 gestegen. Voor een toelichting op de budgetontwikkeling en de taakstellingen verwijzen wij naar de inleiding van de begroting.

Als taakstellende bezuiniging is voor 2021 een bedrag van € 200.000 en vanaf 2022 en verder € 400.000 opgenomen.

6.82 Project Individuele Trajectbegeleiding Drugsgebruikers (PITD)

Een pilot van een halfjaar met een PITD medewerker vanuit Novadic-kentron. Doel van dit project is om jongeren die door drugsgebruik in de problemen zitten of dreigen te komen, zo snel mogelijk in beeld te krijgen en met hen in gesprek te gaan. Hoe sneller dat gebeurt, hoe groter de kans dat we ernstige problemen kunnen voorkomen of deze succesvol kunnen behandelen. De PITD medewerker begeleidt/behandelt de jongeren voor zover mogelijk in zijn/haar eigen omgeving (thuis, op straat, op school). Daarnaast werkt hij/zij intensief samen

met de netwerkpartners in onze gemeente. De kosten voor de pilot bedragen € 28.000,-.

6.82 Woonplaatsbeginsel

Per 1 januari 2022 zal de Jeugdwet op het woonplaatsbeginsel wijzigen. Waar nu het gezag van de ouders leidend is zal dit vanaf 2022 het woonadres van de jeugdige zijn.

6.82 Jeugdreclassering en opvang jeugd

De uitvoeringskosten van jeugdreclassering en opvang jeugd zijn met € 314.000 gestegen. Voor een toelichting op de budgetontwikkeling en de taakstellingen verwijzen wij naar de inleiding van de begroting.

7.1 Gezondheidszorg

De bijdrage voor de GGD West Brabant is met € 66.000 gestegen. Vanaf 2022 zal de taakstelling van 5%, € 38.000 opnieuw ingezet worden.

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	26.558	23.157	22.752	22.657	22.614
Baten	8.471	5.110	5.110	5.110	5.110
Saldo	18.087	18.047	17.642	17.547	17.504
Resultaat bestemming					
Lasten	849	0	0	0	0
Baten	1.389	5	0	0	0
Saldo	-540	-5	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	27.407	23.157	22.752	22.657	22.614
Baten	9.860	5.115	5.110	5.110	5.110
Saldo	17.547	18.042	17.642	17.547	17.504

Bedragen in € 1.000

5.4 Risico's

Toename bestand uitkerings-gerechtigden

Als gevolg van de Corona crisis moeten de nodige bedrijven de deuren sluiten. Werknemers verliezen hierdoor hun baan. In eerste instantie kunnen zij een beroep doen op WW, maar daarna, mocht geen andere baan gevonden worden, bestaat de kans dat zij doorstromen naar de bijstand. Er wordt een toename van het klantenbestand verwacht. De prognoses lopen uiteen en worden door vele (onzekere) factoren beïnvloed. Tot op heden is in Geertruidenberg nog geen stijging waargenomen.

Toename beroep op Bbz

De coronacrisis heeft veel bedrijven financieel getroffen. In maart 2020 is de Tozo van kracht geworden om ondernemers financieel te ondersteunen. In het najaar loopt deze ondersteuningsmaatregel hoogstwaarschijnlijk af. De kans bestaat dat bedrijven het op de langere termijn financieel niet zelfstandig redden, waardoor vaker een beroep op Bbz zal worden gedaan. Daar bovenop komt de wijziging in Bbz regelgeving, waardoor gemeenten per 2020 de kosten voor levensvatbaarheidsonderzoeken niet meer (volledig) krijgen vergoed en gemeenten risicodragend zijn voor Bbz-leningen.

Toename schuldhulpverlening

Als gevolg van de Coronacrisis kan een toename van hulpvragen schuldhulpverlening ontstaan. Het is op dit moment echter nog niet te zeggen hoe groot de toename zal zijn.

Dat is onder andere afhankelijk van de duur de Coronamaatregelen en de omvang van de economische crisis die hierop volgt. Daarbij is het ook niet gezegd dat

getroffen inwoners een beroep op de schuldhulpverlening doen. Een deel van de getroffen inwoners loopt minder risico doordat zij administratief vaardig zijn, een financiële buffer hebben en in principe goed met geld kunnen omgaan. Een deel van de getroffen inwoners zal, met de ondersteuningsmaatregelen en spaargeld, wellicht zelf in staat zijn om de crisis door te komen. Het aantal aanvragen schuldhulpverlening wordt gemonitord. Vooralnog zien wij nog geen toename.

Toename kosten werkbedrijf MidZuid

Ook MidZuid wordt getroffen door de Coronacrisis. De Coronacrisis heeft gevolgen voor activiteiten en bedrijfsvoering. Het is nog onzeker of de steun/compensatie vanuit Rijksoverheid voldoende is om de financiële gevolgen op te vangen.

Huishoudelijke ondersteuning

In 2020 moet de Huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed worden, omdat ons huidige contract eind 2020 afloopt. In overleg met de aanbieders moet een reëel tarief overeengekomen worden. In het najaar worden de hoogte van de tarieven bekend. Wij hebben geanticipeerd op mogelijke meerkosten als gevolg van deze aanbesteding. Het risico bestaat dat de gevolgen van de aanbesteding hoger zijn dan het bedrag waarmee wij gerekend hebben.

Beschermd Wonen

Vanaf 2021 is de gemeente (financieel) verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. Financiering vanuit het Rijk is als gevolg van de invoering van een nieuw Verdeelmodel nog onvoldoende bekend. Afbakening van de oorspronkelijke doelgroep van Beschermd Wonen zal een toename van zwaardere zorgvraag op de ambulante Wmo tot gevolg hebben.

Wmo-woonvoorziening/ Trapliften

Vanaf juli 2020 hebben we een nieuw contract voor de levering, plaatsing, verwijdering en het onderhoud van de trapliften in onze gemeente. De tarieven van dit contract zijn hoger dan voorheen. De verwachting dat het aantal trapliften en daarmee mogelijk samenhangend het aantal woningaanpassingen, mede met het oog op het langer thuis wonen, zal toenemen. Door het open eind karakter is dit budget een onzekere factor en betreft daarmee een risico.

Subsidie samenwerkende welzijnsorganisaties (Trema, Surplus, SWOG en MEEplus) voor de periode 2021-2024

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de hoogte is van de nog in te dienen offerte 2021-2024 van de samenwerkende welzijnsorganisaties. We gaan ervan bij het gevraagde subsidiebudget voor 2021 rekening is gehouden met de in de meerjarenraming opgenomen bezuinigingstaakstelling.

Uitvoering Plannen van aanpak kernbijeenkomst Langer Thuis

Zoals hierboven gesteld, heeft de gemeenteraad in 2019 een budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het plan van aanpak Langer Thuis kern Raamsdonksveer Zuid. Gelet op de beperkte financiële middelen, onderzoeken wij of ook de overige actieplannen (Raamsdonksveer Noord, Geertruidenberg en Raamsdonk) uit de reguliere middelen en/of uit dit budget kunnen worden bekostigd. Dat betekent overigens dat wij zullen voorstellen om restant-budgetten op dit onderdeel over te hevelen naar volgende jaren. Indien budget niet toereikend is om deze plannen van aanpak uit te voeren, zullen wij de raad informeren.

Toename kosten GGD

De coronacrisis vraagt een grote inspanning van de GGD'en en extra inzet op bijbehorende taken zoals bron- en contactonderzoek en bemonstering. De GGD'en worden door de Rijksoverheid financieel gecompenseerd

voor hun inzet op de beheersing en bestrijding van het coronavirus.

Door deze extra taken kunnen echter andere reguliere taken stil komen te liggen. Dit kan resulteren in hogere financiële bijdrage voor gemeentes. Het is tevens niet duidelijk of de financiële compensatie vanuit het Rijk toereikend genoeg blijft, als de coronacrisis nog lang blijft aanhouden. Indien het budget niet (meer) toereikend is, zullen wij de raad informeren.

Onvoldoende rijksmiddelen Jeugdzorg

Vanuit het Rijk is de afgelopen jaren minder geld beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp. Net als in andere jeugdhulpregio's in het land lopen de kosten voor jeugdhulp ook in de regio West Brabant Oost op. De stijging was al enigszins te zien in 2016, in 2017, 2018 en 2019 was de stijging substantieel. Hoewel er beheersmaatregelen zijn/worden ingevoerd bestaat het risico dat met de beschikbare budgetten vanuit Jeugd de extra vraag niet opgevangen kan worden.

Continuïteit Jeugdzorgaanbieders

Er zijn enkele jeugdzorgaanbieders die het financieel moeilijk hebben en waardoor er een risico ontstaat in de continuïteit van de jeugdzorg. Vanwege de gemeentelijke plicht om jeugdzorg te faciliteren ontstaat er voor de (samenwerkende) gemeente een risico. Door continue de financiële posities van jeugdzorg aanbieders te monitoren verwachten we excessen zoals JUZT in de toekomst te voorkomen.

Beperkt budget participatie

We hebben op dit moment te maken met een verhoogd aantal statushouders in de gemeente. Deze mensen zijn niet direct bemiddelbaar naar werk door een taalachterstand. Afhankelijk van het aantal mensen dat nog toestroomt, de mate waarin zij de taal gaan beheersen en bemiddelbaar zijn, kan dit invloed hebben op het aantal uitkeringen. We zetten wel in op de bevordering van de uitstroom voor deze groep.

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

Beleidsindicatoren

Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron	Opmerking
			2019	2020	2021	2022	2023	2024			
21.	6. Sociaal domein	Banen	828,6	811,2	811,2	811,2	811,2	811,2	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 65 jaar	Waar staat je gemeente	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente.
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter **	1	1	1	1	1	1	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin ***	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	71,7	68,2	68,2	68,2	68,2	68,2	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Waar staat je gemeente	
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	0,57	0,57	0,57	0,57	0,57	0,57	% 16 t/m 22 jarigen	"Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel Waar staat je gemeente"	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente
27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	219,6	194	194	194	194	194	Aantal per 10.000 inwoners	Waar staat je gemeente	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	161,9	163	163	163	163	163	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 65 jaar	Waar staat je gemeente	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente zijn incidenteel afwijkend
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	10,8	10	10	10	10	10	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	3,8	1	1	1	1	1	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	0,4	0	0	0	0	0	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	940	740	740	750	750	750	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	

* nnb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

** In 2018 1%

*** In 2018 4%

Programma 6

Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur

Missie

We gaan zorgvuldig om met onze gebouwen en de vele monumenten in onze gemeente.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- We maken optimaal gebruik van onze gemeentelijke gebouwen. Er is aandacht voor het onderhoudsniveau van deze gebouwen en we stimuleren het gebruik van het erfgoed.
- Op basis van een business case wordt richting gegeven aan de toekomst van de Schattelijjn.
- We zetten ons in voor het behoud en de ontwikkeling van onze culturele infrastructuur.
- We gaan zorgvuldig om met het behoud van de eigen monumenten.

6.1 Bestaand beleid begroting 2021

Monumenten/erfgoed

In 2021 is de evaluatie van de welstandsnota gepland. Verder zetten we de uitvoering van de Erfgoednota (2016) en de Nota archeologie (2017) voort. We gaan verder met het inventariseren, waarderen en beschermen van erfgoed en het in beeld brengen van de lokale historische karakteristieken.

Onderzoek naar Maakplaats

Er wordt samen met Theek 5 en Onderwijs Techniek Geertruidenberg onderzocht of het mogelijk is om een Maakplaats te realiseren in de gemeente Geertruidenberg.

In een maakplaats wordt een vraagstuk of een verhaal door kinderen uitgewerkt en omgezet naar een product dat door middel van programmeren en moderne maaktechnieken (o.a. lasersnijden en 3D-printing) wordt gemaakt. Via het onderwijs, waar techniek binnen het curriculum vanaf 2020 een verplicht onderdeel is, en programmering die voor iedereen toegankelijk is kan iedereen op een laagdrempelige manier kennis maken met deze hedendaagse technieken.

6.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Culturele infrastructuur

De culturele infrastructuur wordt op structurele manier ondersteund door bijvoorbeeld subsidies aan culturele instellingen en het inzetten van Sjors creatief waarbij kinderen kennis kunnen maken met cultureel aanbod. Met de scholen en Theek 5 wordt gewerkt aan cultuureducatie tijdens schooltijd via het provinciale programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

6.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
P6	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0
P6	5.4	Musea	0	0	0	0
P6	5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0
P6	5.6	Media	0	0	0	0
P6	8.3	Wonen en bouwen	0	0	0	0
		Mutaties > € 10.000	0	0	0	0
		Mutaties < € 10.000	43.000 N	38.000 N	38.000 N	38.000 N
		Saldo van de mutaties	43.000 N	38.000 N	38.000 N	38.000 N

8.3 Gebouwenbeheer 2021

Het gebouwenbeheer laat in haar Meerjaren Onderhoudsplan Gebouwen geen bijzondere verrichtingen zien buiten de kerktoren van de Hervormde kerk aan de Markt en buurthuis De Schelf te Raamsdonksveer. De Toren van de Hervormde kerk aan de Markt in

Geertruidenberg wordt vanuit meerdere invalhoeken hersteld. Denk hierbij van het interne stucwerk tot de externe gevelankers en calamiteitenverlichting. Voor buurthuis De Schelf is een separaat voorstel in voorbereiding.

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	1.420	1.356	1.340	1.339	1.339
Baten	215	239	239	239	239
Saldo	1.205	1.117	1.101	1.100	1.100
Resultaat bestemming					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	24	0	0	0	0
Saldo	-24	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	1.420	1.356	1.340	1.339	1.339
Baten	239	239	239	239	239
Saldo	1.181	1.117	1.101	1.100	1.100

Bedragen in € 1.000

6.4 Risico's

Achterstallig onderhoud aan gemeentelijke gebouwen

Niet tijdig afstoten gebouwen

Doordat de geplande verkoop van de gebouwen aan de Markt 32 t/m 36 en de Vismarktstraat 4a te Geertruidenberg worden uitgesteld, is noodzakelijk onderhoud wel van toepassing.

Om die reden moeten middelen beschikbaar zijn zodat onderhoud kan plaatsvinden onder meer voor waardebehoud van het pand en de contractuele verplichting aan de huurders.

Ontbreken van onderhoudsplan voor sportcomplexen

De kleedkamers van v.v. Raamsdonk en het nieuwe gebouwencomplex van RFC zijn nog niet opgenomen in het M.J.O.P.

Ontbreken van onderhoudsplan voor aangekochte gebouwen

Bij de overname van de voormalige WSG eigendommen zijn grafzerken van de familie Allard en het inmiddels in gebruik genomen "Theehuisje" (gelegen achter de Riethorst Venestraat / Koestraat / Commandeurstraat) ook gemeentelijk bezit. Beide moeten in het M.J.O.P. worden opgenomen.

Niet uitvoeren van onderhoudsplan

Door onderdelen van het M.J.O.P. niet uit te voeren, wordt geen besparing gerealiseerd. Het betreft immers altijd uitstel van de renovatiewerkzaamheden. In sommige gevallen betreft het gesubsidieerde renovatie waarbij het risico bestaat dat reeds ontvangen subsidie moeten worden gerestitueerd.

Vernieling van materieel en gebouwen

In onze gemeente neemt vandalisme de laatste jaren toe. Het gevolg hiervan is dat de schadeherstel kosten drukken op de onderhoudsbudgetten en dat risico's op termijn niet meer verzekeraar zijn. Door middel van de inzet van een groepsaanpak en de persoonlijke aanpak van de (vermoedelijke) daders wordt gewerkt aan het tegengaan van meer vernielingen in de toekomst.

Beleidsindicatoren

Niet van toepassing.

Programma 7

Dienstverlening en Bedrijfsvoering

Missie

De gemeente stimuleert en ondersteunt de eigen kracht en initiatieven van inwoners en ondernemers. Wij opereren als een betrouwbare, verbindende partner en waar mogelijk in (sub)regionaal verband, vanzelfsprekend als collegiaal bestuur. We zijn een wendbare organisatie, die snel kan inspelen op de ontwikkelingen in de samenleving. Dienstverlening en bedrijfsvoering sluiten hierop aan.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Onze klanten voelen zich gehoord, omdat wij bereikbaar zijn en betrouwbaar.
- Wij voeren een heldere en actieve communicatie in producten, dienstverlening en contacten.
- Wij bieden innovatieve dienstverlening aan.
- Wij werken samen waar dat kan, eventueel onder eigen regie als dat volgens ons moet.
- Wij organiseren maandelijks spreekuren in de wijk. Aanbellen bij inwoners hoort daarbij.
- We zijn wendbaar door opgavegericht en meer zelforganiserend te werken.
- In de ambtelijke organisatie zijn de principes van project- en programmamanagement uitgerold en is participatie bij beleidsvorming en – uitvoering het uitgangspunt.

7.1 Bestaand beleid begroting 2021

Gemeentelijke dienstverlening

In voorbereiding is een dienstverleningsconcept. Hierin beschrijven wij hoe wij de komende jaren onze dienstverlening verder vormgeven. Dienstverlening heeft niet alleen betrekking op de contacten tussen inwoners, ondernemers en de Gemeentewinkel. Dienstverlening heeft betrekking op alles wat wij als gemeente aan activiteiten uitvoeren en is onlosmakelijk verbonden met onze organisatieontwikkeling. Wij besteden in het dienstverleningsconcept aandacht aan digitale innovatieve middelen en houden rekening met de speerpunten van dienstverlening zoals door het rijk, de Nationale Ombudsman en het raadsprogramma zijn aangegeven. Naar verwachting wordt eind 2020 het dienstverleningsconcept aan u aangeboden.

De concreet in het raadsprogramma benoemde inloopbalie wordt gecontinueerd.

Komend en volgend schooljaar kijken wij naar de mogelijkheid om middelbare scholieren bij de besluitvorming te betrekken. Een voorstel daartoe wordt u eind 2020 aangeboden.

Organisatieontwikkeling Geertruidenberg

Om deze missie en visie in de praktijk te kunnen realiseren is het met name van belang dat we als organisatie wendbaarder worden. Voor de ontwikkeling naar een wendbare organisatie richten we ons op 2 pijlers:

- Zelf organiserend vermogen
- Opgave gericht werken

Dit vanuit de gedachte dat de maatschappelijke opgaves de start vormen van ons werk. Samen met bestuur, inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers moeten we onze medewerkers inzetten op hun talenten. Van onze medewerkers vraagt dit persoonlijk leiderschap. We pakken ook in 2021 verdere acties op om hierbij aan te sluiten (o.a. generiek opleidingsplan en teamontwikkeling). Ook de onderstaande thema's sluiten hierbij aan.

Gemeentelijk plan digitale dienstverlening

In voorbereiding is een nieuw plan digitale dienstverlening. Hierin beschrijven wij hoe wij komen tot innovatieve digitale dienstverlening. Uitgangspunt hierbij zijn maatschappelijk- en bestuurlijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en technologische ontwikkelingen.

Het plan resulteert in ICT/dienstverleningsprojecten die aansluiten op het door de raad vastgestelde middenmootscenario uit impactanalyse ict. In het middenmootscenario ligt het accent op:

- het borgen van continuïteit en kwaliteit;
- het managen van zwakten en risico's;
- het uitvoeren van wettelijke verplichtingen;
- het benutten van kansen voor verbeteringen van de huidige dienstverlening of bedrijfsvoering.

Digitale klantreis

Ter verbetering van de onlinedienstverlening aan onze inwoners en ondernemers verbeteren we in 2021 4 digitale klantreizen. Dat wil zeggen dat we in kaart brengen welke stappen door een inwoner doorlopen worden om een product of dienst aan te vragen. We maken het vervolgens zo gemakkelijk mogelijk om dit digitaal te doen, o.a. door toegankelijke, eenvoudige formulieren aan te bieden op de website. We pakken jaarlijks een aantal klantreizen op voor verbetering en ontwikkeling.

Digitale participatie

We vinden het belangrijk om alle stakeholders goed te betrekken bij de beleidsvorming en uitvoering van projecten en programma's. Gezien de Corona maatregelen is het belang van digitale mogelijkheden nog eens benadrukt. We ontwikkelen in 2021 de digitale participatiemogelijkheden verder door.

Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering

Bezwaarschriftencommissie

In 2021 onderzoeken we de mogelijkheden om het proces rondom bezwaren te vereenvoudigen. Hiervoor wordt bekeken of verdere digitalisering mogelijkheden biedt.

HRM

In 2021 wordt de HR visie 2021 -2025 vastgesteld en wordt nadere uitvoering gegeven aan de geprioriteerde HR beleidsthema's langs de lijn van:

Duurzame inzetbaarheid:

A: het ontwikkelen van medewerkers op persoonlijk leiderschap, talenten, competenties en kennis

B: gezondheidsmanagement met als onderwerp vitaliteit.

Arbeidsmarkt(beleid) en Mobiliteit Hierin staat het (ver) binden en boeien, werving en selectie van medewerkers centraal. Er wordt uitvoering gegeven aan de verdere implementatie van de resultaten uit het ontwikkelplan voor HR in de organisatie. Dat betekent onder andere het verbeteren van de werkprocessen, waardoor we

efficiënter kunnen werken en kwaliteit verder verbeteren. Noodzakelijk hiervoor is de vergaande implementatie van de mogelijkheden van het e-HRM systeem biedt voor medewerkers (ESS) en leidinggevende (MSS) om hun personele zaken zelf te regelen en om een aantal werkprocessen op het gebied van Personeels- en Salarisadministratie lean in te kunnen richten.

In 2021 zal worden gestart met het geven van uitvoering aan Strategische personeelsplanning (SPP). De implementatie kent een meerjarige looptijd.

In 2021 zal opnieuw een meting worden uitgevoerd voor het medewerkersonderzoek. In 2019 vond de eerste meting plaats in het najaar van 2021 volgt een nieuwe meting om te zien hoe we ons als organisatie ontwikkelen.

In 2020 is het arbobeleidsplan 2020-2025 vastgesteld. Vitaliteitsbeleid als onderdeel van gezondheidsmanagement en onderdelen komend uit de in 2019 gehouden RI&E's worden in 2021 geprioriteerd en nader uitgewerkt.

7.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Niet van toepassing

7.3 Financiële ontwikkelingen 2021-2024

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021		Mutatie 2022		Mutatie 2023		Mutatie 2024	
P7	0.1	Bestuur	-48.000	V	-38.000	V	-45.000	V	-43.000	V
P7	0.2	Burgerzaken	15.000	N	0		0		0	
P7	0.61	OZB woningen	0		0		0		0	
P7	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0		0		0		0	
P7	8.3	Wonen en bouwen	0		0		0		0	
	Mutaties > € 10.000		-33.000	V	-38.000	V	-45.000	V	-43.000	V
	Mutaties < € 10.000		-23.000	V	-23.000	V	-23.000	V	-23.000	V
	Saldo van de mutaties		-56.000	V	-61.000	V	-68.000	V	-66.000	V

0.1 College van Burgemeester en wethouders

Salarissen

In de begroting 2021 stelt het college voor de formatieve omvang van het college terug te brengen van 3,6 fte naar 2,7 fte. De verlaging van deze post is in de ramingen verwerkt.

Scholing en opleidingen

In verkiezingsjaren is het opleidingsbudget gehandhaafd op € 8.000. Nieuwe leden in het college ontvangen voor de uitvoering van hun functie scholing en daarnaast kan dit budget worden gebruikt om in verkiezingsjaren deel te kunnen nemen aan voor de functie relevante bijeenkomsten, congressen.

0.1 Griffie

Bijdrage samenwerking rekenkamer

De fractievoorzitters hebben in het presidium van augustus 2020 aangegeven tweejaarlijks een rapport van de Rekenkamer te willen ontvangen in plaats van jaarlijks. De kosten kunnen derhalve gehalveerd worden. Het voordeel bedraagt € 17.500.

Accountantscontrole

Mede gelet op de aanbesteding in september 2020 van de accountant dient het budget vanaf 2021 met € 35.000 te worden verhoogd.

0.1 Regionale samenwerking

De bijdrage aan de RWB wordt verhoogd met € 34.000 oplopend naar € 39.000 in 2024. Dit wordt, zoals reeds eerder gememoreerd veroorzaakt door technische overheveling vanuit taakveld 3.1 binnen programma 2.

0.2 Verkiezingen

De 2e kamer verkiezingen vinden in 2021 plaats. Door de Coronacrisis zullen voor de veiligheid extra kosten gemaakt worden. Hiervoor is incidenteel € 15.000 extra begroot.

Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	2.650	2.615	2.585	2.578	2.580
Baten	223	226	178	178	178
Saldo	2.427	2.389	2.407	2.400	2.402
Resultaat bestemming					
Lasten	600	600	0	0	0
Baten	26	0	0	0	0
Saldo	574	600	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	3.250	3.215	2.585	2.578	2.580
Baten	249	226	178	178	178
Saldo	3.001	2.989	2.407	2.400	2.402

Bedragen in € 1.000

7.4 Risico's

Archivering/dossiervorming onvoldoende

Dossiervorming onvoldoende doordat clusters niet alle documenten aanleveren (uitgaande post).

Hiervoor moeten door DIV controle werkzaamheden worden opgestart. Dit moet plaatsvinden naast de reguliere werkzaamheden en dit blijft voorlopig een uitdaging.

Zaken die wel gaan spelen voor de begroting 2021 zijn:

- Kosten automatische aansluiting op het E-depot
- Kosten digitalisering bouwvergunningen vanaf 2017
- Archivering notulen Raad Notubiz
- Kosten uitzoeken bewaren en vernietiging fysieke documenten in de kluis die digitaal gemaakt zijn vanaf medio 2012 tot nu
- Kosten voor de beheerregeling informatiebeheer BVO CJG Drimmelen – Geertruidenberg

Met andere woorden, wij moeten het archief van het CJG gaan beheren en wij worden de archiefbewaarplaats.

Dossiervorming onvoldoende door gebrek capaciteit voor digitaal archiveren van documenten.

In het digitaal archiveren is een achterstand ontstaan door personele capaciteit bij DIV. Hier wordt binnenkort een inhaalslag op gemaakt door personele inhuur.

Dossiervorming onvoldoende doordat documenten niet tijdig worden vernietigd.

In 2012 is de organisatie digitaal gaan werken. De documenten vanaf 2012 tot 2020 staan numeriek gearchiveerd in de kluis. DIV heeft voor deze documenten geen handboek vervanging en dus geen toestemming tot substitutie. Dit houdt in dat alle fysieke documenten in de kluis uitgezocht moeten worden welke documenten

vernietigd moeten worden en welke documenten blijvend bewaard moeten worden. Doordat DIV hiervoor geen personele

capaciteit had is dit niet gebeurd en staan de documenten numeriek in de kluis. Omdat DIV moet voldoen aan de archiefwet moeten deze documenten uitgezocht worden. Dit kan door een gespecialiseerd bureau gedaan worden. Wanneer er een handboek vervanging is en we hebben substitutie dan mogen de toekomstige fysieke documenten na een bepaalde periode vernietigd worden. In dit handboek vervanging staan vereisten vermeld, waaraan voldaan moet worden om dit tot stand te laten komen. Met name de controle werkzaamheden zijn hierbij van belang.

Bovenformatief plaatsen van medewerkers, ontslag van ambtenaren

Bij beëindigingsovereenkomsten / minnelijke regelingen wordt vastgelegd dat de ambtenaar per x-datum uit dienst gaat waarbij er geen ww-verplichting of andere uitkeringslasten voor de werkgever zijn. Voor dit risico is een voorziening gevormd, echter afhankelijk van het aantal gevallen kan het zijn dat de voorziening niet toereikend is.

Managementrapportages geven onvoldoende sturingsinformatie

Indien de managementrapportages van onvoldoende niveau zijn (als gevolg van onvoldoende kwaliteit van de basisgegevens), hebben we onvoldoende grip op onze bedrijfsvoering. Het monitoren en verbeteren van de kwaliteit van de gegevens om deze rapportages te maken heeft onze constante aandacht. Zo hebben we eind 2019 een flinke verbeterslag gemaakt in de dashboards met financiële en personeelsinformatie.

Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering

Beleidsindicatoren

Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd					Begroot *			Eenheid	Bron	Opmerking
			2019	2020	2021	2022	2023	2024					
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	7,40	7,7	7,9	7,9	7,9	7,90	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens			
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	6,57	6,73	6,73	6,73	6,73	6,73	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens			
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 495	€ 544	€ 556	€ 556	€ 556	€ 556	Kosten per inwoner	Eigen gegevens			
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	7,38%	6,76%	6,76%	6,76%	6,76%	6,76%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens			
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	-	13,00%	13,00%	12,00%	12,00%	12,00%	% van totale lasten	Eigen gegevens			

* nnb = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

In dit overzicht wordt de financiële uitgangspositie geschetst. We benoemen de financiële uitgangspunten behorend bij de startpositie. Specifiek staan we iets uitgebreider stil bij de algemene dekkingsmiddelen en de gevolgen van de septembercirculaire. Als laatste gaan we in op de risico's.

Het doel is een doelgerichte en efficiënte besteding van de beschikbare middelen en een financieel gezonde gemeente. In 2024 hebben we onze ambities weten te bereiken en zijn we nog steeds een financieel gezonde gemeente. We zijn terughoudend geweest in het belasten van onze inwoners. We bereiken dit door te kijken of bestaand beleid oplevert wat we ervan verwachten, we maken duidelijke keuzes over wat we wel en niet meer doen en hebben structureel sluitende meerjarenramingen in de begroting.

Financiële uitgangspositie

Voor het opstellen van deze begroting hebben wij de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. Het aantal inwoners per 1 januari 2021 is 21.575.
2. Ontwikkeling lonen volgens cao gemeenten. Voor 2021 wordt geen rekening gehouden met een loonsverhoging. Voor 2021 wordt rekening gehouden met een verhoging van de pensioenpremies van 1,2%.
3. Ontwikkeling prijzen volgens Bruto Binnenlands Product (vermeld in gemeentefondscirculaires) te weten 1,5%.

4. De te hanteren rente voor nieuwe investeringen bedraagt 0,75%.
5. De berekende rente over het financieringstekort bedraagt 0,3% voor het deel boven de kasgeldlimiet. Over het bedrag van de kasgeldlimiet hanteren we het nultarief.

Als gevolg van de renteontwikkelingen gaan we uit van hetzelfde rente percentage op de af te sluiten geldleningen (25 jaar rente vast 0,5%; indicatie d.d. 7 juli 2020). Zie verder ook de paragraaf Financiering.

Als uitgangspositie van de begroting is het financieel perspectief van het raadsprogramma 2018-2022 van belang. Bij de programma's is gewerkt aan de hand van de thema's vernieuwen, verbinden en vervangen. Hierbij hebben we gekeken hoe zoveel mogelijk binnen dan wel tussen de programma's opgelost kan worden en dat binnen de bestaande financiële kaders. Daar waar nieuw beleid nodig was, is het principe 'oud voor nieuw' toegepast.

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021		Mutatie 2022		Mutatie 2023		Mutatie 2024	
AD	0.10	Mutaties reserves	40.000	N	466.000	N	729.000	N	1.025.000	N
AD	0.5	Treasury	0		0		0		0	
AD	0.61	OZB woningen	-170.000	V	-170.000	V	-170.000	V	-170.000	V
AD	0.62	OZB niet-woningen	-229.000	V	-229.000	V	-229.000	V	-229.000	V
AD	0.64	Belastingen overig	0		0		0		0	
AD	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-503.000	V	24.000	N	-260.000	V	-349.000	V
AD	0.8	Overige baten en lasten	52.000	N	20.000	N	20.000	N	20.000	N
AD	3.4	Economische promotie	-13.000	V	-13.000	V	-43.000	V	-85.000	V
		Mutaties > € 10.000	-823.000	V	98.000	N	47.000	N	212.000	N
		Mutaties < € 10.000 *	-638.000	V	-943.000	V	-803.000	V	-1.035.000	V
		Saldo van de mutaties	-1.461.000	V	-845.000	V	-756.000	V	-823.000	V

0.10 Mutaties reserves

In beginsel wordt een begrotingssaldo toegevoegd aan de algemene reserve. De saldo's 2021 tot en met 2024 bedragen respectievelijk € 40.000, € 166.000, € 129.000 en € 125.000. Daarnaast wordt in 2022 een bedrag van € 300.000 oplopend naar € 900.000 in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve als uitwerking van de nadrukkelijke wens van de gemeenteraad om de komende jaren de algemene reserve te verhogen en daarmee de solvabiliteit (% eigen vermogen ten opzichte van balanstotaal) te verbeteren.

0.61 – 0.62 Onroerende zaak belastingen

De opbrengst OZB voor woningen en niet- woningen stijgt met in het verleden besloten dekking voor het Integraal Huisvestings Plan (IHP) en de prijscompensatie voor 2021. Binnen de tarieven van de niet-woningen vindt een verschuiving plaats vanwege de, als gevolg van uitspraken op bezwaarschriften, verlaagde WOZ waarde van niet- woningen. Daarnaast wordt de opbrengst van de OZB met 5% verhoogd om te komen tot een sluitende begroting. Overigens wordt deze toenemende lastendruk OZB gecompenseerd met een verlaging van de tarieven voor de rioolheffing (zie ook paragraaf Lokale Heffingen).

0.7 Algemene uitkeringen

De algemene uitkeringen zijn m.u.v. 2022 hoger dan verwacht. De hogere uitkering in 2021 wordt met name veroorzaakt door de actualisatie van de eenheden (o.a. meer inwoners, woonruimten, eenpersoonshuishoudens, lage inkomens, medicijngebruik) en bedragen per

eenheid. Bij een gelijkblijvend accres (voor 2021 bevroren als Coronamaatregel) leidt dit tot een hogere algemene uitkering. In 2022 is de uitkering lager dan eerder aangenomen en in 2023 en 2024 neemt de uitkering weer toe. In de berekening van de algemene uitkering 2022 e.v. is reeds rekening gehouden met mogelijke herverdeeffecten die vanaf 2022 zijn aangekondigd. Naar verwachting valt de herverdeling van het gemeentefonds voor de kleine gemeenten in Nederland nadelig uit. De exacte gevolgen zijn nog niet bekend. In decembercirculaire 2020 is een nadere toelichting en uitwerking aangekondigd. Vooralsnog wordt vanaf 2022 een nadelig effect van € 25,00 per inwoner ingeschat. Uitgaande van een ingroeimodel houden wij rekening met € 375.000 in 2022 en € 500.000 vanaf 2023.

0.8 Overige baten en lasten

Bij de begroting 2020 was ingeschat dat de contractverlenging met de diverse leveranciers van softwarepakketten een voordeel zou kunnen opleveren van € 20.000. Duidelijk is geworden dat deze taakstelling niet gerealiseerd kan worden en komt daarmee in de meerjarenbegroting te vervallen.

Daarnaast in als onderdeel van de algemene uitkering een incidentele bijdrage (€ 32.000) ontvangen voor de Brede aanpak dak- en thuislozen. Deze uitkering wordt vooralsnog geraamd als algemene uitgave en zal in de loop van 2021 als technische mutatie worden overgeheveld naar het juiste programma c.q. taakveld.

3.4 Economische promotie

In 2021 wordt rekening gehouden met een hogere

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

opbrengst toeristen- en watertoeristenbelasting. Vanaf 2023 wordt een toename verwacht als gevolg van de ontwikkeling van de locatie Hermenzeil.

Technische aanpassingen of < 10.000

Binnen Algemene dekkingsmiddelen is onder administratieve en/of technische mutaties een voordeel opgenomen van € 638.000 oplopend naar € 1.035.000 in 2024.

Deze mutaties zijn aangemerkt als technisch van aard omdat deze o.a. betreffen de inbreng van de saldo's van de vorige begroting (nadeel 2021 € 89.000), de vrijval van de stelpost loon/prijscompensatie zoals in de algemene

uitkering begrepen (voordeel 2021 € 475.000), de risicoraming WOZ waarde niet-woningen (voordeel € 143.000), de verdeling van de raming voor de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (voordeel € 160.000) en de onderuitputting afschrijving en rente op investeringen (voordeel € 35.000), technische overheveling uren naar grondexploitatie (nadeel € 70.000).

Onvoorzien uitgaven

Binnen taakveld 0.8 wordt in de begroting 2021 – 2024 rekening gehouden met een post voor onvoorzien uitgaven van € 45.000 per jaar. Deze post is daarmee ongewijzigd ten opzichte van de ramingen in voorgaande jaren.

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	439	122	31	-19	-47
Baten	37.834	39.605	38.849	39.198	39.416
Saldo	-37.395	-39.483	-38.818	-39.217	-39.463
Resultaat bestemming					
Lasten	375	215	641	904	1.200
Baten	830	222	221	220	112
Saldo	-455	-7	420	684	1.088
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	814	337	672	885	1.153
Baten	38.664	39.827	39.070	39.418	39.528
Saldo	-37.850	-39.490	-38.398	-38.533	-38.375

Bedragen in € 1.000

Risico's

Algemene uitkering

De algemene uitkering heeft een omvang van € 32.000.000. De omvang van de algemene uitkering wordt bepaald door de systematiek van "samen trap op, samen trap af". Bezuinigingen van het Rijk hebben een directe invloed op de omvang van het fonds. De Coronacrisis kan omvangrijke gevolgen hebben. Echter heeft het Rijk besloten om de omvang vooralsnog te bevriezen zodat de invloed van Corona beperkt zal zijn. Voor 2022 is een herverdeling van het fonds aangekondigd. Mogelijk wordt de algemene uitkering € 25,00 per inwoner lager. In de berekening voor de komende jaren is met deze herverdeling rekening gehouden. Daarnaast streeft het Rijk vanaf 2022 naar een stabielere omvang waarbij pieken en dalen in de omvang wo zoveel mogelijk worden voorkomen. Het resterende risico wordt ingeschat op € 200.000.

Renteschommelingen

Jaarlijks hebben we te maken met aflossing van leningen die in beginsel in aanmerking komen voor herfinanciering. Herfinanciering zit op een bedrag van ongeveer € 3.000.000 per jaar. Daarnaast nieuw aan te trekken geldleningen gelijk aan de voorgenomen investeringen. Ook gemiddeld € 3.000.000. Het renterisico wordt derhalve berekend op € 6.000.000 per jaar. Indien de rente onverhoopt zou stijgen met 1% dan is het maximale risico € 60.000. De kans hierop wordt ingeschat op 50% zodat het renterisico wordt berekend op € 30.000 per jaar.

Loon en prijscompensatie

De algemene uitkering heeft een omvang van € 32.000.000 op een omzet van € 53.000.000 en bedraagt daarmee 60% van de inkomsten van de gemeente. Daarnaast afgerond € 6 miljoen OZB, € 4,5 miljoen Buig, Rioolheffing en afvalstoffenheffing € 4,5 miljoen. Totaal € 15 miljoen. Binnen deze heffingen wordt gebruikelijk ook de prijscompensatie meegenomen. Het risico is daarmee beperkt tot grofweg € 6,0 miljoen. 1% is € 60.000.

Precariobelasting niet kunnen innen

Voor 2017 t/m 2021 is besloten precario te heffen voor het hebben van kabels en leidingen door nutsbedrijven.

We verwachten dat wij door deze heffing ongeveer € 600.000 per jaar ontvangen. Door de diverse nutsbedrijven is bezwaar ingediend tegen de aanslag 2017. Tegen de uitspraak zijn we als gemeente in beroep gegaan.

Beleidsindicatoren											
Nr	Taakveld	Indicator	Gerealiseerd	Begroot *					Eenheid	Bron	Opmerking
			2019	2020	2021	2022	2023	2024			
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	253	265	269	270	270	275	Duizend euro	CBS	
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	1,5	10,88	19,36	14,27	7,48	7,48	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	CBS
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	74,4	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9	%		CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	€ 658	€ 668	€ 668	nbn	nbn	nbn	In Euro's		COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	€ 752	€ 763	€ 762	nbn	nbn	nbn	In Euro's		COELO

* nbn = nog niet beschikbaar, nvt = niet (meer) van toepassing

Overzicht Overhead

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft een aantal wijzigingen ondergaan die moeten bijdragen aan de interne sturing door de gemeenteraad, evenals aan een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Eén van de onderdelen van de wijziging betreft een beter inzicht in de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is in het BBV voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie van overhead luidt als volgt: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Vandaar dat de baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke programma's/taakvelden worden geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

Er zijn regels opgesteld in het BBV welke kosten wel en niet onder de overhead vallen. Overhead bestaat in elk geval uit:

- Salariskosten management/leidinggevenden;
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;

- Personeel & Organisatie;
- Inkoop;
- Interne en Externe communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering;
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- Post en archief;
- Managementondersteuning.

Bovenstaande indeling kan teruggebracht worden tot de volgende uitgangspunten als men naar de gehele organisatie kijkt.

Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.

Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve niet tot de overhead.

Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.

Overzicht Overhead

De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Ontwikkelingen organisatie

Daarnaast zijn bijgestelde ambities daar waar mogelijk ook vertaald in de inzet van minder capaciteit. Dit laatste is echter heel beperkt mogelijk, omdat de bezuinigingen maar beperkt leiden tot minder taken voor de organisatie. In totaal leidt dit tot onderstaand overzicht.

Financieel overzicht

In onderstaande tabel zijn, op hoofdlijnen, zowel de budgetvragende ontwikkelingen als voorgestelde bezuinigingen opgenomen. De mutaties zijn > € 10.000 of van politiek bestuurlijke importantie. Administratieve/technische aanpassingen en bedragen < € 10.000 zijn in één totaalbedrag opgenomen.

Pr.	Taakveld	Omschrijving taakveld	Mutatie 2021		Mutatie 2022		Mutatie 2023		Mutatie 2024	
OVH	0.4	Overhead	119.000	N	6.000	N	6.000	N	6.000	N
		Mutaties > € 10.000	119.000	N	6.000	N	6.000	N	6.000	N
		Mutaties < € 10.000	81.000	N	-94.000	V	-107.000	V	-112.000	V
		Saldo van de mutaties	200.000	N	-88.000	V	-101.000	V	-106.000	V

0.4 Cao en pensioen ontwikkelingen

Wij verwachten in 2021 een nieuwe cao gemeenten en daarmee consequenties op arbeidsvoorwaardelijk gebied en salarissen. Daarnaast wordt ook een pensioenakkoord verwacht, wat een financiële betekenis heeft voor ons als werkgever. Inmiddels is bekend dat er geen indexering op de salarissen wordt verwacht voor 2021. De verdere financiële consequenties zijn nog niet in beeld op dit moment.

0.4 HRM – incidenteel budget

Op basis van optimalisering en het lean inrichten van de werkprocessen is verdere digitalisering van de HRM-functie door het e-HRM-systeem (ADP) met (reeds aanwezige en nieuwe) ESS / MSS modules noodzakelijk. Kosten € 40.000,- zijn opgenomen in de kadernota 2021.

0.4 Terugverdieneffect minder inzet personeel

Door diverse doorontwikkelingen binnen de bestaande werkmethodeken verwacht de gemeente Geertruidenberg organisatiebreed € 75.000 te kunnen besparen komend jaar. De twee meest concrete ontwikkelingen waarin de besparing wordt verwacht is de doorontwikkeling van het automatiseren van de Planning & Control cyclus én de Kindappregeling. Het gevolg van deze implementatie is dat er een efficiëntere werkwijze volgt. Dit leidt tot een indirecte salariskostenvermindering.

0.4 Strategische lobby grote projecten

In 2021 zal op een andere wijze worden ingezet op een lobby om de positie van de gemeente bij grote(re) projecten te versterken en de kans op juridische procedures voor de gemeente te verminderen. De lobby zal binnen de beschikbare formatie worden uitgevoerd. Hiervoor is juridische ondersteuning van de huisadvocaat nodig. Het specifieke budget (externe inhuur) voor lobby wordt afgeraad.

0.4 Schattelijk en panden aan de Markt

In de gemeentebegroting is vanaf 2021 geen bedrag meer opgenomen ten behoeve van de Schattelijk.

Op 24 september jl. heeft uw raad een besluit genomen omtrent het toekomstig eigendom van deze panden. De raad hecht zeer veel waarde aan het behoud van deze prachtige monumentale panden maar acht het niet noodzakelijk dat de gemeente eigenaar blijft van alle panden. De Schattelijk wordt onder voorwaarden verkocht. Voor de panden Markt 32-38 wordt een brede uitvraag gedaan (zowel huur als verkoop) waarbij de voorkeur uitgaat naar kostendekkende verhuur. Markt 36 wordt in principe niet verkocht tenzij er bij verkoop gegarandeerd wordt dat de gebruiksmogelijkheden voor representatieve activiteiten voor de gemeente geborgd blijft en het openbare karakter (gedeeltelijk) behoudt. In

Overzicht Overhead

het vierde kwartaal starten wij met de procedure om de markt te vragen plannen voor de panden te ontwikkelen. De definitieve besluitvorming heeft door de coronatijd wat langer op zich laten wachten. Hierdoor zullen we geconfronteerd worden met niet voorziene kosten in 2021. Voor het Schattelij is een stelpost opgenomen van € 63.000 om de eventuele lasten van 2021 op te vangen.

0.4 Meubilair

Een (structurele) bezuiniging op meubilair van € 13.000 wordt mogelijk geacht. Voor het invoeren van een flexibel integraal kantoorconcept voor een vraaggerichte organisatie is vooralsnog geen budget beschikbaar gesteld. In hoeverre de Corona zal leiden tot wijzigingen in het plaats- en tijdonafhankelijk werken zal de komende tijd duidelijk worden.

0.4 ICT

Wij zijn als organisatie in ontwikkeling. Hierbij kijken wij ook naar de wijze waarop wij invulling en uitvoering kunnen geven aan onze reguliere taken. Uitgangspunt bij de uitvoering van onze taken is dat medewerkers dit zoveel mogelijk tijds- en plaats onafhankelijk kunnen doen. Wij faciliteren onze medewerkers, maar ook de raad daarbij, door oa een mogelijkheid te creëren om digitaal te kunnen vergaderen. We kopen daarvoor een aantal licenties Microsoft Teams. Dit kost ons € 20.000. De Coronacrisis heeft ons geleerd dat vergaderen op afstand heel belangrijk is voor de continuïteit van onze bedrijfsvoering. Jaarlijks worden de kosten voor onderhoud van de software en hardware marktconform geïndexeerd (op basis van lopende contracten). Hierdoor stijging van de jaarlijkse lasten met € 19.000.

0.4 Archiefbewaarplaatsen

De kosten verband houdend met het contract Mommerskwartier Regionaal Archief Tilburg inzake opslag van het overgebracht fysiek archief vergen incidenteel € 10.000. (incl. opslag digitale bouwvergunningen E-depot, dit betreft een uitbreiding van het bestaande contract).

0.4 Representatie

De komende jaren verliezen we onze vrijwilligers, veteranen, verenigingen en jubilea zeker niet uit het oog. Toch vragen de huidige oplopende kosten in het sociaal domein om alternatieve, wellicht ook meer sobere manieren, om onze blij van waardering te uiten. Om die reden zal een bezuiniging worden doorgevoerd van € 8.000 op de representatiekosten.

0.4 Vormgeving P&C producten

In 2021 gaan wij investeren in een nieuw softwarepakket (ontsluiting via website) dat moet leiden tot digitale P&C producten.

Wij gaan de software inzetten in het proces van begrotings- en jaarstukken en de opstelling van de Turaps. Deze software is toekomstgericht voor iedereen (o.a. toegankelijkheid slechtzienden en slechthorenden) en biedt efficiencyvoordelen met name bij de inzet van de ambtelijke capaciteit en de doorlooptijd van de P&C producten. Hiervoor is een budget geraamd van € 12.500.

Begroting	Na wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten					
Lasten	7.152	6.845	6.550	6.554	6.409
Baten	73	67	67	67	67
Saldo	7.079	6.778	6.483	6.487	6.342
Resultaat bestemming					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat					
Lasten	7.152	6.845	6.550	6.554	6.409
Baten	73	67	67	67	67
Saldo	7.079	6.778	6.483	6.487	6.342

Bedragen in € 1.000

Beleidsindicatoren

Niet van toepassing

